

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de
 ai pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admi-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Tragedia din Sofia.

De Ioan Russu Șirianu.

Una dintre cele mai zguduitoare emoțiuni sufletești, am avut-o pe pământul Bulgariei: ca ziarist tinăr asistasem la primirea ce bulgarii i-au făcut prințului Alex. de Battenberg, când la câteva zile după mișeasca tradare, se reîntorcea în țară. N'am văzut o mai duioasă primire și o mai puternică manifestare a sentimentelor de iubire... Mii de oameni, floarea națiunii, popor și armată, plângeau de bucurie.

Contra-revoluția lui Mutcuroff, care în puține zile făcu să amuțească partizanii lui Karaveloff și determinase un curent favorabil reintronării lui Battenberg, și felul cum l-au primit la hotarul țării și l-au dus într'un nemai pomenit triumf până la Sofia, a șters de pe fruntea poporului bulgar mișelia comisă, — zicea lumea întreagă. Un popor tinăr, care e capabil d'atâta energie (câci contra-revoluția era o lovitură dată și Țarului) și de așa iubire, e merit să înscrie în istoria popoarelor pagini de cinste...

Nu trecură însă decât puțini ani la mijloc, și altă tradare: a maiorului Panița și a soților săi; urmă sălbatică asasinare alui Belceff, după ea a celui mai mare patriot bulgar, a fostului prim-ministru Stambuloff, ș'acum alt asasinat, tot atât de odios: al primului ministru Petcoff.

Stambuloff a stat ani de zile în București, exilat de regimul otoman, și pentru a-și deșteptă neamul, el — bărbatul cu studii înalte — s'a apucat să învețe culesul de litere și în tipografia lui C. A. Rosetti singur își culegea și tipărea ziarul, precum singur, cu prețul vieții, și-l trecea pela Rusciuc în patrie... Când Bulgaria a scăpat de jugul turcesc, a fost bărbatul de stat, care cu mare înțelepciune și cu energie de fier a lucrat ani mulți, pentru a introduce poporul său în familia popoarelor europene.

Eroul acesta a fost omorât în mijlocul capitalei, sara când umblă mai multă lume pe stradă, nu d'un glonț tras în fugă, ci de zeci de lovituri de iatagane și la strigătele victimei și ale lui Petcoff, care-l însoțise atunci pe Stambuloff, n'a alergat nimeni să pună mâna pe asasinii.

S'a împins sălbătăcia și mai departe: adversarii lui politici au asmuțat asasini și derbedei chiar asupra prietenilor și a stimulatorilor, cari se duseseră să dea ultimile onoruri lui Stambuloff. Se produsese la înmormântare o groază de nedescris: preotul n'a putut termina slujba dumnezească, căci năvălitorii trăgeau cu pistoalele, femeile — au rupt-o la fugă țipând îngrozitor.

Numai Petcoff nu și-a pierdut curagiul, ci cu toate urletele sălbatică ale celor ce profanau mormântul, făcuse elogii memoriei lui Stambuloff...

Scăpase în acele vremuri ca prin minune de tăișul iataganelor și gloanțelor de revolver, ca peste doisprezece ani să cadă

totuși omorât de glonțul unui asasin politic.

Eroul, care-și lăsase un braț pe câmpul de luptă, în strâmtoarea dela Șipca, unde sângerase pentru libertatea patriei sale, erculian ca putere fizică și neînfrânt sufletește, moare în mijlocul bucuriei unei părți a compatrioților săi, căci întreaga opoziție bulgară e veselă și mulți știau că s'a pus la cale un atentat împotriva lui...

Și trist asta e: împotriva rușinoaselor și odioaselor asasinări nu-i reacțiune în țară. Partidele și-au luat drept obicei ca în felul acesta să-și distrugă adversarii temuți... Ziarele adversare iubilează și chiar înainte de asasinarea lui Stambuloff cu două zile un ziar opozant îndemnase pe bulgari să dărîme casele lui Stambuloff și Petcoff, să piară vița — nemernicilor!

Stai uimit în fața unor astfel de balcanisme... Dar atunci ce deosebire mai este între grecii cari asasineză pe aromâni și bulgarii, și între bulgarii, cari își asasineză pe cei mai celebri bărbați de stat?

Și când te gândești că de altfel bulgarii sunt oameni muncitori, treji, bisericoși, — iar cât despre învățătura de carte, deși sunt numai jumătate cât frații noștri din România, totuși au cu vre-o 400 școli elementare mai multe.

La ce folosesc școlile, dacă ei și azi au încă tot moravurile omenilor sălbatici?

Nainte cu patru ani îngroziseră lumea — sârbii, acum — bulgarii. Cât despre greci, ei se țin mereu la suprafață ca asasini ordinari.

După cum vedem, Balcanii par a fi meniți să fie rușinea Europei.

Mai trist, chiar tragic, este faptul, că victime ale sălbătăciei cad însuși eroii, cari vieața lor întreagă au luptat pentru a-i familiariza pe frații lor cu moravurile popoarelor culte europene.

Liga și proiectul de lege al contelui Apponyi. Din București primim știrea, că Vineri seara naționaliștii strînși în jurul Ligei s'au consultat asupra pașilor ce are de făcut acest așezământ cultural față de proiectul de lege, prin care actualul ministru al instrucțiunii publice vrea să dea o atât de gravă lovitură culturii naționale române. E aproape sigur, că se vor ține meetinguri atât în București, cât și în alte orașe ale României.

Apel către cetitori!

(*) Lupta națională a luat un caracter care trebuie să desghiețe și la fapte bărbătești să îndemne până chiar și pe cel mai înstrăinat, dacă, peste tot, se mai află români nepăsători în fața primejdiei ce ne amenință.

În fruntea luptei înălțătoare stau prelații celor două biserici surori. Timbrul pronunțat național și voinicesc îl dau deputații noștri.

Și unora și altora însă *presa română națională* le este arma cea mai prețioasă.

Numai prin mijlocirea ei se ajunge pe d'oparte la inima poporului, iar pe de altă parte faptele lor ajung la cunoștința fraților de peste hotare și a lumii mari.

Fără să aducem jignire modestiei, putem spune, că în lupta ce se poartă, »Tribuna« își ia partea sa întreagă. Jertfele ce am făcut în bani și muncă îi dau chiar dreptul de a se mândri. Nici chiar aceia cari socoteau de importanță națională întărirea altui ziar, nu trag azi la îndoială bunele servicii aduse de »Tribuna« cauzei naționale și recunosc cât succes a încoronat stăruința noastră de a da publicului românesc un ziar bine redactat. Am căutat să satisfacem toate exigențele și cu mângâiere o spunem: deși s'a mai întemeiat un ziar în jurul cărui s'a făcut o reclamă neobișnuită încă la noi, cititorii noștri au sporit și am putea să umplem multe coloane cu felicitări și dela prieteni de aproape și dela binevoitori și chiar dela foști adversari, pentru modul de redactare al »Tribunei« dela anul nou încoaci.

S'a dovedit, că nu e nevoie să fii în centrul țării, pentru a putea redacta bine un ziar, ci e mai practic să fii aproape ori în mijlocul masei mari românești. Pentru-că deși e adevărat: lupta cea interesantă se petrece zilele trecute în Budapesta, dar această luptă este intermitentă și mișcarea cea veșnică, pulsațiunea cea adevărată a vieții noastre naționale e acasă, în orașele și satele unde locuim. Și ziaristii din spiritul public al acestei mulțimi trebuie să se inspire!

În raport cu jertfele noastre s'au sporit însă și prigonirile. *Procuratura din Oradea-mare ne-a luat la fîntă ca nici odată până acum!*

Iată de ce facem apel la publicul nostru cetitor, iată de ce ne simțim în drept a ruga pe amicii vechi și noi, și pe toți binevoitorii presei române, să facă propagandă pentru »Tribuna«, să mărească tabăra celor, cari sprijinindu-ne dau putere de rezistență luptătorilor încercați... dau puțința de a se perfecționa încă unui ziar, care d'un șir lung de ani tot luptă grea a purtat!

Rugăm pe toți să lățească ziarul nostru în cercuri cât mai largi, iar pe cei-ce au »Tribuna«, să binevoiască a plăti abonamentul regulat și anticipativ!

Facem această rugare nu numai în vederea jertfelor ce ni le cere — *procuratura*, ci îndeosebi în vederea luptei ce trebuie să purtăm, mai înverșunat ca ori și când, împotriva atentatului ce se pregătește pe socoteala culturii noastre naționale.

Să se gândească fiecare cărturar român, că în măsură ce guvernul își înmulțește mijloacele de a face spărtură și a teroriza pe învățători și preoți, crește și importanța presei române.

Muncitorii desinteresați, cei cari duc martiriu adesea fără glorie și totdeauna fără beneficii, ziaristii români sunt vrednici de toată sollicitudinea obștei române... Ani

de zile ei au fost singurii, cari au alimentat sentimentul național... Fără condeiul și mijlocirea lor, ori cât de mare, n'ar fi complectă nici activitatea deputaților.

Un pas mare se va fi făcut în viața noastră națională când vor fi recunoscut toți importanța presei și vor sprigini ziarurile după cum merită!

Numirile populare ale persoanelor înrudite și de neam.

De Teodor Filipescu.

La fiecare popor există în diferite ținuturi diferite numiri pentru persoanele înrudite și de neam, din cari sunt unii termeni naționali, alții streini și primiți prin contact cu popoare vecine, sau ca urmarea influenței culturii streine. Termeni streini sunt usitați și la noi într'atâta, încât devin cuvinte de toate zilele. Această confuziune trece chiar prin școli la generația tină și nici oameni culți nu se mai pot apăra de acest haos de termeni.

Cunoștința terminilor naționali a rudelor și neamurilor e astăzi de neapărată trebuință elevilor, învățătorilor, funcționarilor și tuturor cărturarilor. Inzădar să cere dela oameni culți să înțelegă în vorbire și în scrieri termeni naționali, când nu se scrie pentru ei și publicul mare o carte potrivită, în care vor putea găsi termeni adevărați naționali pentru toate persoanele înrudite și de neam. Mândria națională cere, că termeni nefolositori streini să se elimineze din graiu și scrieri, și e timpul deja că terminii populari să se curețe, curețe, aleagă și fixeze.

După cât știm, noi românii n'avem o astfel de carte, în care am găsi termeni populari, despre rude și neam cu explicații și în care ar fi introduși toți termenii populari despre persoanele ce se țin de rudenie și neam. Așa a fost și la sârbi (croați) până acum; s'au găsit aici-colo numai fragmente scrise despre această chestie. Un bărbat diligent, fost învățător în Celinje (Muntenegru), care locuiește deja de 12 ani în Sarajevo și cunoaște de tot firea și însușirile psihice ale popoului său slav de sud, care prin o limbă aleasă și frumoasă a excelat totdeauna în scrierile sale de folclor — a scos un manual pentru sârbi (croați), care va acoperi acel gol în literatura slavă.

Acest bărbat e Ioan Fil. Ivanșevici, subredactorul ziarului oficios »Sarajevski List«, el a edat

întâia și unica carte, în care sunt introduși toți termenii populari despre persoanele înrudite și de neam. Cartea aceasta poartă titlul: »Imenik narodnijeh naziva rodbine i srodbine.«¹⁾ Această carte poate servi și cărturarilor români, căci pe lângă termenii slavi se află și explicațiile în limba germană, latină și la multe locuri și în limba turcă.

Această carte a ținut socoteală de toate izvoarele privitoare la acest obiect, și e împărțită în cinci părți după rudenie în: 1. rudenie după sânge, 2. rudenie după însurare, 3. rudenie spirituală, 4. jumătate rudenie (quasi affinitas) și 5. adoptare.

Cartea are și un index alfabetic, cu care se pot găsi ușor termenii din această carte.

Recomandăm din toată inima această carte cărturarilor noștri, și rugăm Academia Română și »Asociațiunea« din Sibiu să ceară concursul preoților, învățătorilor și medicilor noștri pentru adunarea terminilor populari pentru rudenie și neam, uzitați la români în toate unghiurile și să scoată cât mai iute și pentru români o astfel de carte prețioasă.

Sarajevo, 1/14 Martie 1907.

Din România.

Senatul și asasinul din Sofia. În ședința de Joi a Senatului, dl vice-președinte N. Economu, a vestejit în termeni energici, crima odioasă care s'a comis la Sofia.

Dl C. Dissescu în numele guvernului, s'a asociat la blamarea acestei crime și Senatul a admis să trimeată o telegramă de condolență guvernului bulgar.

Iată această telegramă, care a fost expedită ieri:

»Senatul român, aflând despre oribilul atentat săvârșit asupra Excelenței Sale dlui Petkoff primul-ministru al principatului vecin, amic al României, vestejește această îngrozitoare crimă și mă autorizez să exprim guvernului princiar profundele regrete ale Inaltei Adunări.

Președinte N. Economu.

Dl Constantin Ghica-Deleni, care prezidă ședința de Vineri a Senatului a citit următoarea telegramă din partea guvernului din Sofia:

Dlui președinte al Senatului Român

București.

Guvernul princiar adânc mișcat de dovezile de simpatie și profund regret ce Inalta Adunare a regatului vecin și amic a binevoit să-i dovedească într'un mod atât de solemn și amical cu pri-

¹⁾ Sarajevo 1906. Editura autorului Ioan Fil. Ivanșevici în Sarajevo. Prețul 1 cor. 30 fileri.

lejul oribilului atentat a cărui victimă a căzut regretatul președinte al consiliului dl Petkoff, vă roagă d-le președinte să transmiteți onorabilului Senat român expresiunea celei mai profunde recunoștințe.

Ministru Stancioff.

Dela Cameră. Ședința dela 15 Martie se deschide la 2 și 50. Presidează dl D. Nenișescu. Prezenți sunt 95 de deputați. Pe banca ministerială d-ni: I. Lahovary și Ionel Grădișteanu.

Dl vice-președinte D. Nenișescu citește apoi răspunsul Sobraniei la telegrama de condolență, pe care Camera a trimis-o cu prilejul asasinării primului ministru Petkoff și a rănirii ministrului Ghenadieff.

Iată răspunsul textual:

»În numele Sobraniei, vă rog să fiți pe lângă adunarea deputaților români, interpretul sentimentelor noastre de profundă recunoștință pentru partea ce reprezentanții popoului român, iau la cruda încercare ce a suferit-o Bulgaria, prin pierderea președintelui consiliului, cât și pentru dorința de a se restabili ministrul Ghenadieff.

Regretatul Petkoff, ca toți patrioții noștri din epoca liberării, au găsit în nobila voastră țeară o generoasă ospitalitate, de care își aducea viu aminte și care-l făcea să fie cel mai sincer amic al României.

Dobre Petkoff, vice-preș. Sobraniei.

În urmă Camera votează proiectul de lege, prin care România aderă la convențiunea pentru înființarea unui institut agricol în Roma.

— Repartiția excedentului 1905—1906. În discuția generală a repartiției excedentului pe 1905—1906, ia cuvântul dl Emil Costinescu, care spune că dl ministru de finanțe calcă legea contabilității generale a statului, deschizând credite pe seama exercițiului în curs.

În 1902—1903, excedentul de 33 milioane, spune oratorul, a fost cheltuit numai pentru trebuințele extraordinare ale statului și nici un ban pentru cheltuelile ordinare.

Actualul ministru de finanțe neglijează să treacă în cheltuelile ordinare diferite sume pe cari apoi le ia ca cheltueli extraordinare din budget.

»Rău face dl ministru procedând astfel, spune dl Costinescu, și prin urmare votez contra.

Camera română și catastrofa din Toulon. Franța, țeara amică nouă, a fost greu încercată prin marea catastrofă dela Toulon. Groaznica explozie a cuirasatului »Jena«, care a costat viața a sute de oameni, a aruncat un mare doliu asupra Franciei.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Din Roma.

Janiculul. Trastevere. San Pietro în Montorio. Panorama Romei.

Note de P. Robescu.

Ca să ai cea mai frumoasă priveliște a Romei, trebuie să treci Tibrul (Tevere), să traversezi cartierul Trastevere și să te urci pe Janicul la San-Pietro în Montorio.

Janiculul în antichitate nu făcea parte din Roma, care ocupă cei șapte munți clasici și numai târziu, sub împăratul August se făcuse o citadelă în vârful lui iar poalele cari îi ajung până aproape la Tibru se acoperiră de vile splendide. Totuși, Janiculul își păstrase caracterul de mahala, și numai sub Aurelian, o parte din el, fu cuprins în zidul cu care acest împărat înconjură Roma.

Astăzi **Trasteverul** este cartierul exclusiv al clasei lucrătoare, stradele sunt înguste, umede și murdare, fără soare, fără vegetație, iar casele-i cu 5—6 etaje sunt ocupate numai de popor.

Lucrătorii lui sunt renumiți prin vigoarea și frumsețea lor și traversându-l ești frapat de frumsețea sălbatică a fetelor ce le întâlnești în cale. Aci ochii sunt mai negri și mai focosi, pielea e brună arsă de soarele cald al Italiei; culorile vii ale îmbrăcăminții scot în relief frumsețea naturală a femeilor din Trastevere.

Dar, în afară de aceasta, de cele două biserici mai importante, »Santa Maria in Trastevere« clă-

dită pe locul unde în momentul nașterii lui Hristos ieși un izvor de unt de lemn, »Santa Cecilia in Trastevere« eladită în locul casei sfintei Cecilii care fu martirizată în veacul al II-lea, și de »Fontanone di Ponte Sisto«, o fântână care până la 1899 era pe celalalt mal al fluviului, Trasteverul nu prezintă alt ceva de samă.

O stradă largă, curată, veselă de soarele ce o scaldă și de arborii ce o mărginesc, via Garibaldi, urcă șerpuiind Janiculul ca să ajungă sus în vârf la **San-Pietro în Montorio**, biserică zidită chiar pe locul unde Sfântul Petru a fost crucificat. Și de aci, după terasa ce e în fața bisericii, ai cea mai mândră panoramă: Roma, în toată frumsețea ei, desfășurată ca un plan, în care cei șapte faimoși munți de abia se pot distinge ca mici ridicături, — iar în depărtare, mărginind orizontul, munții Sabini și Albano, cu toată pleiada Castelurilor Romane.

Roma! Roma! Orașul Cezarilor, orașul Papiilor, cetatea eternă care a cucerit în două rânduri lumea, este aci, o vezi, o cuprinzi toată cu ochii, scaldată într'o mare de raze de soare, cu înfinitatea coperișurilor ei roșii, cu popoul său de clădiri, din cari, pentru un timp, nu poți distinge nimic.

Priveliștea e măreață și sub cercul albastru de o culoare cum numai în Italia există, Roma, colosul acesta viu, se resfață pe un pământ format din pulberea generațiilor, veselă și surizătoare repauzând pe cele douăzeci și șase de secole de glorie.

Pe o mare întindere se desfășoară panorama orașului, așa de grandioasă, așa de fermecătoare că nici vorbele, nici penelul nu o pot reda în a-

devărata și justa ei apariție. Priviți dintr'un colț de admirație și trebuie să treacă un timp oare-care ca să începi să distingi unul câte unul monumentele și punctele importante, și când le-ai găsit când le-ai recunoscut, te prinde o bucurie copilărească, par'că ai fi întâlnit o persoană dragă.

Dincoace de Tibru, Trasteverul cu număroasele sale case învechite, a căror zidărie roșcată, arsă de soare, ascunde privirei cursul fluviului.

Dincolo de Tibru, orașul tot, întins ca o pânză, în care de-abea proeminează cei șapte munți: în dreapta, **Aventinul** cu cele trei biserici se proiectează pe albastrul-violet al munților Albano; la stânga lui **Palatinul** ale cărui splendide palate împărătești au pierit iar în locul lor, un șir de ciprii îl încoronează cu o dantelă neagră; în dosul lui **Coeliuse** din care nu se văd decât câțiva arbori din vila Mattei, perduți în depărtare și în ploaia blondă a razelor solare. În față drept, de parte, tocmai de cealaltă parte a orașului cele două domuri ale bisericii Santo-Maria-Maggiore de-abia îți notează existența **Esquilinului**. **Viminalul** e acoperit cu o mulțime de construcții înecate în lumină.

În fața **Esquilinului**, pierdut aproape între multitudinea coperișurilor de case, turnul pătrat al palatului Campidoglio marchează **Capitolul**; și la stânga **Quirinalul**, ușor de recunoscut după lunga fațadă a Palatului Regal, de o culoare galbă închisă, peste care, la o parte, e un turn pătrat lângă care fâlfaie bandiera Italiei. Iar în stânga acestora, se întinde restul orașului, o înfinitate de clădiri și de domuri, poleite de aurul soarelui; și mai la stânga, în afara orașului, peste arborii grădinei Corsini și ca așezat pe verdețea,

Camera română, pătrunsă de durerea ce a lovit națiunea franceză, prin glasul dlui vice-președinte Toma Cămărășescu, a exprimat regretele cele mai sincere și a încuviințat a se trimite parlamentului francez o telegramă de condolențe.

DI Ion Lahovary, ministru de externe, în numele guvernului, s'a unit la regretele Camerei.

D-sa a însărcinat pe ministrul nostru în Paris, să exprime guvernului francez regretele cele mai sincere pentru această catastrofă, asigurându-l de partea vie pe care România o ia la doliul Franței.

Un român întreg. Cu ocazia împlinirii vârstei de 74 ani a dlui Dimitrie A Sturdza, șeful partidului liberal, a apărut o broșură intitulată »Un român întreg«, broșură a cărei autor se ascunde sub anonim, și în care se face o descriere pe larg a vieții dlui Sturdza în cei 56 de ani de muncă politică.

În această broșură se arată actele importante ale vieții dlui Sturdza, dela 1850, când nu avea decât 17 ani, până azi.

Broșura cuprinde și două documente din tineretea dlui Sturdza: O scrisoare din 1850 asupra unui premiu literar și un articol de informațiune asupra Moldovei din 1854, publicat într'un ziar din Berlin.

O nouă inițiativă a M. S. Reginei. Maj. Sa Regina, în neșarmurita și neadormita Sa dorință de a ușura nevoile în ori ce direcțiune, simțind necesitatea unui institut de educațiune, pentru fiicele de militari, spre a li-se da pe lângă o educațiune corăspunzătoare pozițiunii lor sociale și o instrucțiune de așa natură încât la nevoie să poată și numai prin ele înșile face față exigențelor vieții, a binevoit să compue, din soții de militari, un comitet de patronaj care sub Înalta Sa Președinție, să realizeze această mare idee: »Crearea unui institut de educațiune pentru fiicele de militari«.

Pe lângă comitetul de patronaj s'a format un comitet de îndrumare, sub Înalta Președinție a A. S. Regale Principesa Maria și care este însărcinat dupăcum denumirea sa o spune, cu îndrumarea lucrărilor pentru a se ajunge la rezultatul dorit.

D. general Averescu, comandantul brigăzei de roșiori din Tecuci, a fost însărcinat de comitetul de îndrumare ca să lanseze un apel către toți ofițerii din activitate și din rezervă ca să se înscrie pentru formarea unei societăți, în acest scop.

Înscrierile se socotesc pe ziua de 1 Ianuarie 1907 și cotizațiile sunt de 0,50 bani pe lună, adică 6 lei pe an.

Toate listele de subscripție se trimit dlui maior Stratulescu, dela marele Stat Major.

Inițiativa fiind din cele mai frumoase și în același timp fiind de neapărată trebuință pentru buna educațiune și ajutorarea fiicelor ofițerilor, va găsi de sigur un puternic răsunet în inimile tuturor.

Adresa bisericii române gr.-cat. înaintată la guvern și cameră împotriva proiectului de lege al conțelului Apponyi.

După introducerea obișnuită, prelații arată punct de punct jignirile ce i-se aduc școlii confesionale române prin proiectul în chestie, și apoi urmează:

Cele amintite mai sus ne impun însă datoria să stăruim ca în școlile noastre limba de propunere să rămână limba română, pentru că altminteri nu putem realiza scopul sublim al bisericii noastre de a cultiva în sinul românimii din această patrie adevărata religiozitate, moralitate, iubirea frățească și alipirea fidelă către toate instituțiile patriei.

Trecutul de o mie de ani al patriei noastre dovedește, că sub conducerea bisericii credincioșii noștri, umăr la umăr cu ceilalți cetățeni, au știut păzi și apăra existența patriei, deși pe atunci nu erau încă școli de stat.

E foarte greu să ne declarăm cari vor fi urmările în cazul când creșterea generațiilor viitoare și supraveghierea învățătorilor se va libera de sub influența îndrumătoare și tutela conștiințioasă a bisericii; când prin salarizarea disproporționată și regularea congruei se va deștepta în cei mai chieși doi conducători ai poporului, în preot și învățător: gelozia, invidia și neunierea; când în urma tuturor acestora va slăbi influența bisericii; — e foarte greu să ne declarăm în această chestiune, pentru că ni-e întemeiată teama că în măsura în care se reduce influența bisericii, vor crește tendințele contrare pe cari nici decum nu le urmărește proiectul de lege.

Proiectul de lege restrânge în mod esențial dreptul bisericii noastre de a hotărî liberă limba de propunere și e injust când dispune ca în școlile cu 50 procente elevi maghiari sau elevi cari știu limba maghiară, limba de propunere să fie limba statului, pe când în școlile cu 50 procente elevi români nu stabilește drept limbă de propunere limba maternă, cu toate că articolul de lege 38 din 1868 îi impune această datorie.

Înainte munților Albano verdele pământului e presărat de puncte albe strălucitoare, sunt vilele și orașele numite »Castelli Romani«: Frascati, Albano, Roca di Papa, Castel Gandolfo, Marino, Genzano, dela cari, în dreapta, se întinde vasta »Campagna Romana«, teren vast, neted, sterp, care se întinde departe, spre mare, pierzându-se în albastrul orizontului.

Pe terasa dela San Pietro în Montorio turiștii se perindează, trăsurile aduc mereu străini, cari cu guidul în mână se opresc la balustradă, privesc uimiți de măreția spectacolului, caută să recunoască monumentele, stau câteva minute și pleacă exclamând cuvântul »frumos« în toate limbile europene.

Dar dacă Roma îți cuprinde tot sufletul, dacă acolo pe terasa celebră te duci nu numai ca să admiri fermecătoarea priveliște a panoramei ci ca să te și lași în voia gândurilor ce-ți răscolește acest oraș, dacă în fine nu numai frumusețea rece te impresionează ci și toată viața ce a curs aci, toată istoria ce a decurs de aci, toate evenimentele ce au născut aci, — atunci contururile Romei îți apar sub o altă formă și peste frumusețea orbitoare a orașului se adaugă grandioasa epopee a trecutului mort, neînchipuita enormitate a cetății eterne, care în două rânduri a fost stăpâna lumii.

Iată colo Palatinul la dreapta, la extrema stângă iată Sfântul Petru și între acestea Quirinalul: un triunghi simbolic, ale cărui două vârfuri, Palatinul și Sf. Petru sunt profund marcate în istorie și represintă fiecare o putere ce a existat și a cucerit, iar al treilea, Quirinalul, care deși stăpâ-

Astfel de dispoziții, după convingerea noastră, nu sunt potrivite pentru a deștepta în mințile și inimile plâpânde ale elevilor iubirea frățească, iar în părinți trezesc numai antipatie pentru școală, lucruri, cari nici decum nu sunt în favorul realizării scopurilor urmărite de școală, fiind lucru în deoște știut, că școala fără sprijinul și ajutorul familiei în ale creșterii elevilor nu e în stare să producă rezultate.

Deocamdată n'avem de gând să ne ocupăm mai amănunțit și cu acele dispoziții ale proiectului cari regulează procedura disciplinară a învățătorilor. Mai sus, punctul 1., alinea b., am amintit, în general, că aceste dispoziții restrâng dreptul garantat al bisericii relativ la numirea și amovarea învățătorilor-cantori.

Prin aceste dispoziții, în ultima analiză, învățătorii sunt scoși din cercul de drept al autorității noastre bisericesti.

Nu putem trece în tăcere nici peste acele dispoziții ale proiectului, cari din prilejul regulării salariilor învățătoresți pun în vederea guvernului un drept discreționar asupra preoților bisericii, ba, ce e mai mult, chiar și asupra autorităților superioare ale bisericii (§ 27,28): Aceste dispoziții relativ la regularea salariilor învățătoresți expun și preoțimea noastră la deosebite pedepse, amende, detragerea congruei, opreliștea de-a mai face instrucția religiei, cu toate lucrurile aceste n'au loc în această lege, făcând chiar abstracție dela împrejurarea că dreptul de-a dispune asupra preoțimii și mai ales dreptul de-a dispune în chestiunea instrucției religioase e competența exclusivă a autorităților bisericesti superioare.

E aceasta o mare neîncredere față cu bisericile și mai ales față cu autoritățile bisericesti superioare, o neîncredere, pe care n'au meritat-o în schimbul jertfelor uriașe aduse în interesul instrucției populare.

Aceasta neîncredere suntem datori a o respinge!

Nu putem trece sub tăcere nici acele dispoziții prea riguroase, după părerea noastră, cari sunt îndreptate împotriva senatelor școlare, a membrilor acestora, precum și a preoților și învățătorilor.

Aceste dispoziții, prin faptul că li-se dă un cerc de activitate prea vast, vor da prilej în ne-numărate cazuri șicanărilor, frecărilor, pedepselor și nemulțumirilor celor mai zadarnice. Cu atât mai mult, că judecarea ajungerii îla rezultat, care pare a fi ultimul scop al acestui proiect, adică: poate-se ajunge, ca copilul nemaghiar să învețe limba ungurească atât de bine, încât să se poată înțelege în viața de toate zilele — nu se poate lăsa la aprecierea unui singur om, fie acel om ori cât de calificat.

nește pe cele două, dar are viitorul înainte, asupra cărui nu se știe nimic.

Ce a rămas din Palatin? De aci, după terasă, nu se văd ruinele ci numai dantela neagră a ciprilor, care ca un semn de doliu înlocuiește palatele ce au pierit, măturate de furia vremilor, îngropând sub dărîmături și o existență de veacuri, și un popor și o stăpânire puternică. A avut în mână destinele unei lumi, a dictat porunci și legi, a supus și cucerit, a înfrânt și în-genunchiat cele mai tari cerbici, a ajuns la apogeu, strălucitor ca și un soare și apoi a pierit, rămîind în locul acelei temute puteri romane, o dantelă de ciprii îndotală.

Dar celalalt vârf, sf. Petru? După dominația Romană, urmează evul mediu cu puterea cristianismului concentrată în Papi. Ceia ce au avut romanii ca stăpânire încetul cu încetul a trecut în mâinile lor și dominația Papilor s'a întins ca și a romanilor, — și poate că dintr'un alt punct de vedere chiar mai mult ca a lor, — și a cuprins întreaga lume creștină, a cucerit Europa, s'a întins în America, în Asia, în spre centrul Africii pe măsură ce lumile se făceau cunoscute și accesibile europenilor. Popoare întregi recunosc stăpânirea spirituală a Papei, națiuni îi aduc ofranda supunerii, împărați și regi viu în genunchi înaintea Papilor și le dau și puterea temporală, le dăruiesc orașe, pământuri, țări, îi face suverani, generali, comandanți de oștiri.

Târziu au pierdut Papii această putere temporală, dar au pierdut-o! și nu se știe ce va fi și cu cealaltă, căci ceia ce s'a petrecut în Franța, cu ruptura de sf. Scaun, e un act colosal de ale cărui urmări nu putem spune nimic precis.

grandiosul dom al lui Sfântul Petru, cu eleganța ideală a liniilor sale de construcție, apare de un albastru așa de tandru, că se confundă aproape cu azurul infinit al cerului, iar lanterna din vîrf apare așa de albă, așa de strălucitoare de lumină, că pare suspendată în aier.

Apoi, unul câte unul, începi să distingi, monumentele, începi să te orientezi. Iată în dreapta piramida lui Cestius; dincolo de ea, zidurile albe ale lui San Paulo fuori le Mura. D'asupra Palatinului fațada bisericii San Giovanni în Laterano cu statuetele sale cari apar mai mici ca un chibrit. Iată Coliseul înaintea lui cele trei bolți enorme ale bisericii lui Constantin. Înaintea Quirinalului, lângă un dom alb, se vede columna lui Traian, ca o dungă neagră. Iată domul bisericii Gesù, dincolo acela al Sant-Andrea-della-Valle lângă care apare columna lui Marcu Aureliu; mai la stînga, domul turtit al Panteonului, înaintea căruia și la dreapta Palazzo Farnese cu logia sa. Apoi, o mulțime de alte domuri, cari rotunde, cari pătrate, cari ascuțite: San Carlo, San Giovanni de Fiorentini, Santa Trinita dei Monti, și altele și altele. În aierul limpede, ingerul din vîrfurile mausoleului împăratului Adrian (Castello Sant Angelo) strălucește ca o arătare; d'asupra lui și în fund terasa de marmoră albă a muntelui Pincio, dincolo de care arborii vilei Borgese fac o pată neagră, iar la stînga acestora Monte Mario cu vila Mellini.

Și ca să încadreze această incomparabilă panoramă, în fund, munții Albano și Sabini dau o culoare neînchipuit de frumoasă peisagiului cu albastrul-violet al coamelor lor elegante, peste cari, apar în ceața fumurie a depărtării vîrfurile înzăpezite ale Abruzilor.

Resumând, credem a fi izbutit să dovedim cât de vătămător e proiectul acesta pentru drepturile bisericii față de instrucția poporală.

Acest proiect vatămă dreptul și libertatea bisericii noastre de a îngriji de educația poporului, drept dat de însuși divinitatea ei Intemeietor.

A renunță la acest drept, a jertfi această libertate, nu e cu puțință, fără ca să renunțe și la dreptul ei de existență și fără să-și întunece ea însăși autoritatea — în niște vremuri așa de grele, în cari cu durere trebuie să vedem manifestându-se atâtea tendințe primejdioase.

Onorată Cameră!

Impărtășim și noi acel adevăr al dlui ministru de culte, că: »Fiecare școală și fiecare învățător, dela ori-ce școală, aibă acesta ajutor de stat sau nu, e dator a planta și a dezvoltă în sufletul elevilor spiritul de alipire către patria noastră a tuturor«.

Impărtășim acest adevăr și promitem, că vom lucra pentru întruparea lui și fără privire la ajutorul de stat, în școlile aflătoare sub autoritatea noastră, — dar în direcția aceasta vom putea lucra numai dacă va rămâne în seama noastră conducerea școlii, pregătirea, aplicarea și înaintarea învățătorilor, căci altcum nu putem lua nici o răspundere pentru spiritul răspândit de oamenii, cari și-au câștigat pregătirea în locuri, asupra cărora biserica nu e în măsură de a-și ezercita influința.

Tocmai pentru aceasta nu putem primi proiectul acesta, deși recunoaștem, că dl ministru a dovedit în favorul îmbunătățirii stării materiale a învățătorilor un zel mare.

Ne luăm deci voie a rugă On. Cameră, să binevoiască a retrage acest proiect pentru a putea fi alcătuit pe baza motivelor aduse de noi.

Cu adânc respect:

Blaj, la 8 Martie 1907.

Dr. Victor Mihalyi m. p., arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia. Dr. Demetriu Radu m. p., episcopul Orăzii-mari. Dr. Vasile Hossu m. p., episcopul Lugojului. Ioan Georgiu m. p., vicar general și inspector școlar. Dr. Victor Smighelschi m. p., inspector școlar. Ioan Boroș m. p., inspector școlar. Moise Nyeș m. p., inspector școlar.

Inmormântarea fostului prim-ministru bulgar Petkoff.

Sofia, 15 c.

Inmormântarea ministrului-președinte Petkoff s'a făcut astăzi la ora 2 p. m. Cortejul era precedat de un escadron de jandarmi călări și ur-

mat de prefectul poliției, corporațiuni și asociații, ofițeri și funcționari, veterani dela 77, diferite care cu coroane, și rând pe rând înșirați purtătorii ordinelor răposatului.

Înainte carului mortuar mergea întregul cler din Sofia, iar în urmă familia mortului, statul major civil și militar al prințului, ministrii actuali și foști, corpul diplomatic și consiliul comunal.

Coroanele erau peste 200. Multe deputațiuni din provincie au asistat la înmormântare.

În biserică ministrul Ghenadiew, a rostit o cuvântare, în care a lăudat faptele mărețe și virtuțile răposatului.

La groapă a vorbit un veteran al războiului din 77 și un delegat al coloniei bulgare din orașul Tulcea din Dobrogea.

Principele a trimis o coroană cu următoarea inscripție: »Marelui patriot — principele recunoscător«.

Au luat parte la înmormântare, toate partidele afară de cel naționalist. Mulți ministrii au primit scrisori anonime, prin care li-se anunțau turburări cu ocazia înmormântării.

Stambuloviștii au jubilat după înmormântare.

Adresa de doliu a copiilor ministrului.

Copiii ministrului, doi băieți și o fată au publicat o adresă de doliu, în care promit a urma exemplul patriotic al tatălui lor.

Adresa se sfârșește cu încrederea ce o au, că tatăl lor va ierta și dincolo de mormânt pe ucigașii săi, cum a iertat pe inimicii săi politici în viață.

Întoarcerea în țară a principelui.

Principele Ferdinand s'a înapoiat în Sofia. El era însoțit de generalul rus Paprikow, cu care s'a întâlnit la Pesta.

Generalul Paprikow a fost chemat din Petersburg, pentru a lua parte la viitoarele întocmiri ale Bulgariei. Se știe, că sfatul lui îl cere prințul Ferdinand ori de câte ori Bulgaria e stagnată în mersul ei obișnuit prin fapte de o natură mai gravă. Se dă ca sigură demisiunea cabinetului Petkoff și încredințarea lui Paprikow cu formarea noului cabinet *Stanciov*.

Cine sunt atentatorii morali?

Judecătorul de instrucție a provocat pe toți șefii de redacție ai gazetelor din Sofia să încete cu înscenările lor, pentru că din demersul instrucției s'a stabilit, că nici un partid politic nu e implicat în omor. Singur redactorul ziarului »Balkanska Tribuna« e acuzat de autor moral pentru că a întărit pe ucigaș în intenția lui.

Nouă arestări.

Au mai fost arestați, funcționarul telegrafist din Sobranie, care a înlesnit intrarea ucigașului

în camera bulgară, unde avea să urmeze atentatul. S'a renunțat în urmă la acest plan, deoarece banca ministerială era prea departe de galerie.

Studentii Stanimirow și Roglew acuzați ca complici ai asasinului, au fost arestați la Montpellier și vor fi trimiși sub escortă la Sofia.

Apărarea națională.

Sașii contra guvernului.

Adunare în Munții Apuseni.

Mișcarea între nemți.

S'au mișcat în fine și sașii. Acum cu ei toate naționalitățile Ungariei sunt într'o falangă față de un guvern care se chiamă al țării. Va să zică majoritatea populației țării este nemulțumită și ținută într'o agitație criminală de un guvern care se sprijinește pe volnicie. Deputații sași, înhâmați la carul guvernului, s'au desprins și ei.

Înțelege-va Apponyi avertismentul ce se cuprinde în atitudinea sașilor? Li punem întrebarea pentru că naționalitățile îl înțeleg și-și știu da perfect seama de gravitatea unui proiect al guvernului, pe care și proprii săi aderenti, sașii, cei momiți cu atâtea bacșisuri — îl repudiază.

Lupta pentru apărarea națională încreștează azi două frumoase fapte. Unul este convocătorul pe care-l publicăm la alt loc al ziarului, al fruntașilor din Munții-apuseni, al doilea este protestul sinodului protopopesc din Boroșineu, care a votat unanim o moțiune asemenea cu cea din Arad.

Dealtfel pregătirile pentru convocarea adunărilor decurg febril. Aflăm că fruntașii din Timișoara încă au luat inițiativă pentru convocarea unei mari adunări de protestare. Atâtea cercuri electorale, cu centrul în Timișoara, credem că vor face un lucru măreț.

Dăm în următoarele evenimentele de azi:

Și din această a doua Romă stăpână a lumii, a rămas grandiosul dom al lui sf. Petru pe care îl văd peste arborii pădurei Corsini, dar numai el: Vaticanul ascuns după arbori și de înălțimea Janiculului, nu se vede, pare pierdut. Fi-va acesta un simbol?

Al treilea vârf al triumphiului, Quirinalul... Un mare semn de întrebare lasă poartă deschisă viitorului; dar în ori ce caz, se poate prezice de pe acum, că nici odată, Quirinalul nu va putea egala puterea unuia din celelalte două vârfuri.

O nu; mersul omenirii este marcat unde-va, în vr'o stea, în vr'un oracol oare care, și de și pentru Roma, oracolul antic a prezis eternitatea, și de și această eternitate poate că se va realiza, dar nici odată mersul omenirii nu va lua înapoi calea pe care a parcurs-o odată și se poate afirma cu siguranță că Roma nu va mai cuceri și a treia oară pământul și este o excepție la legile firei, că în două rânduri a fost stăpâna și suverana lumii.

Căci, uite, nu știu cine zicea, că acelaș drum ca al soarelui îl urmează și dezvoltarea și progresul și puterea lumii.

Ei, da, în Azia, între Tigru și Eufrat, nu sunt medii și perșii cari vin printre cele dintâi puncte importante din istorie? Apoi Antiochia, Efesul, Pergamul nu lasă urme neșterse în Cartea lumii? Fenicia, cucerește țărâmul Mediteranei și se stinge ca să lase loc unci alte puteri, ce se dezvoltă mai la Apus: Grecia. Aceasta, la rândul său, se eclipsează înaintea Romei, care urmând fatalei legi a firei, se înalță mai spre apus. A murit și Roma, stăpânirea lumii a trecut mai departe, urmând drumul soarelui, a fost în Spania,

în Franța și când marea Mediterană a ajuns prea bătrână și prea strimțată nevoilor dezvoltării, atunci supremația lumii a trecut Oceanul în miimile Americii care și azi este în fruntea tuturor națiunilor după glob, stăpânind prin spiritul comercial, avuția, îndreptinderile, producțiunile sale. E drept, că lumea s'a schimbat mult din timpul romanilor în coace și că nu numai puterea armelor îți dă azi înălțimea, dar și prin puterea armelor America n'a ieșit triumfătoare asupra uneia din acele țări, cari fusesse odată stăpâna lumii, Spania, de care regii săi ziceau cu trufie: »pe regatul meu, soarele nu apune nici o dată?«

Dar nici în America nu este oprită fatala cale a mersului omenirii; pământul e rotund și soarele trece mereu, mereu spre apus, arătând cu globul lui de foc, drumul ce fatal se va urma de dezvoltare, care a și făcut un pas mai departe, a și trecut peste celalalt Ocean și a pus în mișcare Japonia, care s'a afirmat cu calități de stăpâni-viitori, la cari bătrâna Europă se uită cu ochi mari, nedumeriți; și când celalalt țărâm al Pacificului, rassa galbenă, va fi purtătoarea steagului destinelor omenirii, o, atunci cine știe cum se vor rezolva problemele!?

Și poate că, urmând acelaș mers al soarelui, va veni o vreme, — dacă va mai rezista pământul și condițiunile de trai, — când dezvoltarea și stăpânirea lumii va călca pe acelaș drum pe care-l călcăse cu trei-patru mii de ani înainte și atunci va înflori o altă Persie, o altă Babilonie, o altă Grecie, o altă Romă!

Dar soarele a scăpătat, orașul se îmbracă în haina albăstrie a amurgului, petele vii ce soarele pune pe oraș iau o culoare obscură, munții

Albano și Sabini devin aproape negri, turiștii au părăsit terasa pe care răcoarea sărei e bine simțită; e târziu...

Roma, 13 Martie, 1907.

CORBEIU.

PARTEA III.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

VII. La poarta iadului.

Cel mai urât lucru e aici pe pământ lumea spuza de ființe cu vederea împăingentă, care se îndesuie dibuind prin întunec, se isbesc la tot pasul unele de altele, le sunt toate pe pipăite, le știu toate pe ghicite, se împiedecă de ceeace nu-i, nu iau »minte ceeace este și se împing ici șoptind între ele, colo răcnind de mânia spre poarta iadului, care le stă totdeauna deschisă.

Erau la Căsoaie două femei, una, care nu înțelegea nimic, iar cealaltă, care le înțelegea toate, una, care nu știa niciodată, iar cealaltă, care știa totdeauna ce zice: atât era destul pentru-ca lumea toată să știe până 'n cele mai mici amănunte și ce se petrece, și ce nu petrece la Căsoaie.

La început femeile din sat, care puneau teine pe ceeace zice Borbála și Ghiurca se uitau cu coada ochiului la Lucia și se mirau, că nu se seamănă de loc cu Corbeiu. Le era dragă tuta-

Consistorul săsesc împotriva proiectului școlar.

Consistorul săsesc din Sibiu a înaintat ministrului de culte un protest iscălit de episcopul dr. Fr. Teutsch, prin care ia apărarea autonomiei bisericești știrbite prin legea lui Apponyi și cere respectarea legilor dela 1868 și 1879 care în al 18-lea articol conține următorul pasaj, care are și va avea totdeauna aceeași actualitate.

§ 18 al legii din 1879 zice: A sili pe cetățenii statului, cari vorbesc o altă limbă să-și însușiască pe lângă limba maternă și pe cea de stat, e o încercare zadarnică.

Deputații sași contra lui Apponyi.

Deputații sași din partidul constituțional au ținut ieri o conferință sub presiunea lui Carl Oberth, în care au hotărât să iee și ei poziție contra proiectului lui Apponyi. Cu reprezentarea în cameră a punctului lor de vedere a fost încredințat deputatul Meltzer. Discuție mai lungă însă nu vor face.

Kossuthiștii nemulțumiți.

În partidul independist domnește mare nemulțumire pentru noua fază ce o ia chestiunea transacției economice.

În chestia tratatelor vamale.

Comisia austriacă pentru încheierea tratatelor vamale a ținut astăzi o ședință în care s'a discutat asupra dărei de consumație, desbătută de referenții respectivi în adunarea dela Budapesta. Se speră a se ajunge la o înțelegere în aceasta privință.

Se înțelege, că un acord în această învoială parțială va fi posibil numai atunci, când se va putea ajunge la o convenție asupra tuturor punctelor, prin urmare asupra unei prelungiri dela 1917 încolo.

În acest senz e de a se înțelege și vorbirea ministrului de comerț Kossuth la Czegléd.

Numai cât s'a zis de atâtea ori, că aceasta prelungire e cu totul eschisă de guvernul maghiar.

Presiuni pentru înființarea teritorului autonom vamal.

La 6 c. partidul independist și 48-ist din Nagy-Körös a ținut o adunare, în care s'a

luat următoarea rezoluție: Partidul se opune tendințelor austriace, de a-și arogă dreptul de a dispune singură asupra chestiei prelungirii termenului legăturilor economice.

Partidul dă deplină încredere conducătorilor lui și speră că ei vor lupta pentru esoperarea drepturilor națiunii, cere deputatului său Barabás Béla, să pășiască cu energie pentru menținerea statului quo până la 1917, iar atunci ruptura fiind definitivă, înființarea unei bănci de stat să se poată efectua cât e posibil înaintea acestui termen.

O astfel de ședință s'a ținut în Szabad-szállás unde membrii comitetului s'au exprimat pentru înființarea teritorului vamal ungar și a băncii de stat ungar.

Din Tiszalök s'a expediat ministrului Kossuth o telegramă de protest în contra prelungirii pactului economic.

Camera de comerț și industrie din Arad a trimis de asemenea o telegramă ministrului Kossuth, prin care aderează la încheierea unei convențiuni economice, satisfăcătoare intereselor națiunii și cere ruptura după 1917.

Episcopii maghiari și proiectul lui Apponyi.

În conferința prelaților maghiari ținută la 14 c. în palatul episcopesc din Buda sub prezidenția primatului Vaszary, episcopii maghiari au înclinat asupra proiectului lui Apponyi, au desaprobat însă punctul care zice, că se va detrage subvenția de stat învățătorului sau susținătorilor școlii, cari vor fi puși sub acuză disciplinară.

Protestul sinodului protopopesc din Boroșineu.

Ni-se anunță că sinodul protopopesc din Boroșineu sub presiunea protopopului Ioan Georgea, a votat cu mare însuflețire o moțiune de protestare contra ominoaselor proiecte ale ministrului Apponyi. Sinodul a votat mulțumită Arhierilor pentru pașii întreprinși la guvern și-i roagă să meargă până la treptele Tronului, cerând scut școlii și bisericii în primejdie.

Adunare de protestare în Timișoara.

Ni-se anunță telefonic că fruntașii din Timișoara vor ținea zilele proxime sfat pentru convocarea unei mari adunări, care se reunească toate cercurile electorale de pe teritoriul comitatului.

Adunarea în chipul acesta va fi măreață.

Programul partidului național poporal al nemților din Ungaria,

se rezumă în următoarele puncte: Pretinde executarea strictă a legii de naționalitate și afirmarea liberă a dreptului lor național, de a se folosi de limba lor maternă în toate ramurile vieții publice. Pretinde ca limba lor maternă să o poată folosi și în afacerile ce le-au cu organele administrative. Se opune încercării de a scoate limba germană din școlile populare și susține întărirea ei ca limbă de propunere.

Cere dreptul liber de întruniri și asociații și asigurarea libertății de presă.

Cere mai departe introducerea sufragiului universal.

Cere reforma administrației comitatense îmbătrânite și libertatea naționalităților de a-și putea valida cerințele.

Programul a fost iscălit de peste patru mii de persoane, la care s'au alăturat încă multe sute în timpul din urmă.

Ziarele maghiare fac mare zgomot în jurul acestei grupări, și caracterizează pe șefii partidului de *înveninători* ai fântănei curate nemțești, căci elementul german a trăit totdeauna în pace cu maghiarii și s'a arătat foarte recunoscător față de apărătorii drepturilor lor.

Adunare poporală de protestare în Brașov.

»Gazeta Transilvaniei« scrie:

Adunare poporală de protestare. Suntem informați, că la întrunirea unui număr însemnat de fruntași români din Brașov și din împrejurime, ținută astăzi (Vineri), s'a hotărât a se convoca pe *Duminecă 11/24 l. c. la orele 2 p. m., o adunare poporală*

rora, fiindcă Dumnezeu o lăsase așa, ca să le fie tuturora dragă, și, știind-o și pe ea la Căsoaie, nu le mai era oamenilor urât să treacă 'n cap de noapte pe sub zidurile posomorite.

Așa ar fi și rămas lucrurile, dacă n'ar mai fi fost și gura celor două femei.

O iubiau și ele pe Lucia, una pentru cecece era, iar alta pentru cecece avea să fie, dar gura le era slobodă, și femeile au început să vorbească pe șoptite și să dea cu socoteală, că tot va fi având Ghiurca dreptate, când zice, că nu fată, ci altă ceva îi este Lucia lui Corbeiu. Prea îi era mare slăbiciunea pentru ea, prea mult ste-teau împreună, prea se închideau în casă, — așa aflaseră ele dela Ghiurca, iar acesta le știa dela Borbála, care le vedea toate cu ochii ei.

De cât-va timp Ghiurca umbra apoi mult pela Bălgrad. Voia să-i arate bietului de Cărcioc, că are oamenii lui, prin care multe poate, și a și reușit să-i pună la cale grațiarea și să-l scape din temniță, ca să petreacă sfintele Paști acasă. Umblând în treaba aceasta, ori-și-unde ajungea și cu ori-și-cine se 'ntâlnea, el spunea ce mai e și ce se mai zice »pe la noi.«

A mers dar și la Bălgrad, iar de acolo la Blaj, la Cluj și pe aiurea vestea, că Corbeiu, om stricat la bătrânețe, și-a cumpărat cu bani frumoși un giuvaier de fată, s'a plimbat prin lume cu ea și-o ține acum la dânsul.

De ce nu, dacă poate!? Cum să n'o crezi despre ori-și-cine, dacă atâți o fac fără-ca să-i doară capul, ba sunt chiar pizmuiți de cei ce nu pot s'o facă!?

De bine e grăiesc mai cu anevoia oamenii, dar vestea rea se 'ntinde ca focul în lanul cel copt al lui Corbeiu.

Tot maiera însă pe ici pe colo câte un om cu inima curată, care stetea la îndoială; după-ce a mers însă vestea, că Moină nu mai vrea, nu-i mai da nimănu mână să se facă de răsul lumii dându-și îndoielile pe față.

Ghiurca era acum în lărgimea lui.

Borbála, care știa foarte bine, cât de mult ține Lucia la Moină, a alergat c'o falcă 'n cer și cu una 'n pământ la bunul ei prieten, ca să i-le spună toate și să-l încredințeze, că nu spune Moină adevărul când zice, că el e acela, care nu vrea.

»Pe mine n'ai să mă prostesti, — îi zise dar Ghiurca lui Moină. — Nu ții-o dă el, fiindcă vrea să o ție pentru sine.«

Moină era om în toată firea, o văzuse pe Lucia cu ochii lui și nu era în stare să creadă așa ceva.

»Nu! — zise el dând din cap. — Pentru asta bag mâna-n foc! E fata lui, chiar a lui...«

»Tocmai asta e, — îl întrerupse Ghiurca. — Ce-i pasă lui, dacă îi este ori nu fată!? — Un om, care s'a lăpădat și de lege, și de Dumnezeu, le face toate fără ca să-i pese. — Măi! — urmă stăruitor, — eu știu ce vorbesc, și întrebă-o pe Borbála, care le vede și le știe toate: nopțile așteaptă, ca să adoarmă nemțoaica, apoi se furișează la dânsul.«

Moină rămase câțva timp cu pumnii strinși și cuprins de o mânie sălbatică — nu asupra Luciei, nici asupra lui Corbeiu, ci asupra omului, care i-o spunea aceasta.

»Minciună! — grăi dânsul. — Și chiar dac'ar fi adevărat, de ce mi-o spui? — ce vrei cu mine!?«

»Vreau să nu te las să fii prostit, — îi răspunse Ghiurca. — Ești om cu sufletul curat și

nu te iartă firea să crezi, că poate să fie cineva atât de desbrăcat de firea omenească; mai stăi însă pe aici, mai vorbește cu Borbála și o să vezi lucrurile altfel.«

A mai și stat Moină, căci nu putea să plece.

Mai era însă și un alt om, care ar fi voit să strige tare, ca întreaga lume să-l audă: minciuni! minciuni sunt toate! Iar acesta se răsvrătia în toată ființa lui, când îl vedea pe Moină, mișelul, care a umplut lumea de minciuni.

O văzuse și el cu ochii lui, și era și el gata să-și bage mâna-n foc: dar ce poți să faci, când o lume întreaga s'a pornit spre bârfele!?

De asupra patului său stetea atârnată în cuiu carabina ghintuită, pe care o căpătase, când era la Viena, în dar dela căpitanul său, un adevărat giuvaier de armă, care ducea cât vezi cu ochii și nu dă nici odată greș. Ii venea să puie mâna pe ea și să tragă în Moină, pe care nu-l putea să-l ierte, c'a dat-o pe gura lumii, ca să-și acopere el rușinea.

Nu-l ierta nici Corbeiu, dar el nici pe sine nu putea să se ierte.

Nu știa, ce-i drept, ce zice lumea, dar îl ardeau vorbele »dupa cele ce am aflat« și dedia cu socoteală, cam ce va fi putând lumea să zică.

O! că n'a fost în stare să înțeleaga pe doamna Fireanu, femeia cu bun simț, care a trăit în lume și-i știa pe oameni cum ei în adevăr sunt!

Cum rămânea fata în casa lui!? — Cum a ținut-o și cum o mai ținea în mijlocul unei lumi stricate, care numai la mișelii se gândeste!?

Chin îi erau numai și sbucium zilele și cu atât mai vartos nopțile, pe care le petrecea singur cu neliniștea din sufletul lui sfârșit de vii păreri de rău.

de protestare împotriva proiectului de lege pentru salarizarea învățătorilor dela școlile comunale și confesionale, prezentat dieței de ministrul de culte și instrucțiune publică, proiect, care atacă în modul cel mai îndrăzneț existența școlilor noastre românești.

Din străinătate.

Luptă între trupe și o bandă grecească. Lângă Nigoslav, la sud-est de Serres, a avut loc Sâmbătă o luptă între trupe și o bandă greacă de 8 oameni. Șeful bandei este preotul Pascal, autorul măcelului celor 17 bulgari dela Caraceocoe din Noembrie 1906. Trei comitagi au fost uciși, restul a fugit. La șef au fost găsite hârții compromițătoare.

Amănunte asupra deteriorării palatului Tauridei. Am anunțat în numărul nostru de ieri, că întreg tavanul palatului Tauridei, unde se țin adunările Dumei a căzut.

Se svonise că ar fi la mijloc un act politic.

S'a aflat însă că din cauza plăcilor de ventilație, cari erau foarte grele și din cauza construcției defectuoase a coperișului s'a produs căderea tavanului. Două sute de scaune din mijlocul salei și un candelabru foarte costisitor au fost distruse. Ședințele Dumei se vor ținea în sala Ecaterinei.

Catastrofa a produs o adâncă impresie la curtea imperială. Țarul a dat ordin să se facă cercetări și să se pedepsiască făptuitorii vinovați.

Deputații s'au alarmat împotriva neglijenței lucrărilor de reparație ale palatului Tauric, cari s'au urcat la un milion de ruble, ei zic, că milionul a fost băgat în buzunar de cei cari au condus lucrările.

Ședința dela 15 c. a Dumei. Ședința Dumei ținută după catastrofă a fost foarte furtunoasă. Deputatul partidului social democrat Alexinski protestează energic în aplauzele tumultuoase ale stângei împotriva complotului pus la cale de membrii părții din dreapta.

Se naște o larmă colosală și o mișcare teribilă între deputații opozițiunii unite, așa încât cuvintele președintelui nu se mai aud.

Ședința se suspendă.

Atentat nereușit. O revoluționară fugită din Siberia a încercat un atentat asupra lui Reinbott.

O vedea pe Lucia frântă și-ar fi voit adese-ori să-i zică »ce ți-am făcut, copilă, de ți-s'a închis deodată inima în fața mea!?« dar se simțea vinovat și nu îndrăznea să-i zică nimic. Nici c'ar fi fost însă ea în stare să spună cuiva în lumea aceasta taina cea mare a durerii ei. Și ea se simțea vinovată și se cutremura când și-l aducea aminte pe Moină rostind vorbele »De mine n'o să vă bateți joc!?

»De ce!? — de ce a trebuit să și-l facă dușman!? — își zicea și iar își zicea dânsa îngrozită de gândul, că numai ea o să poarte vina, dacă el ar fi să se răsbune, ea cu slăbiciunea ei pentru acel om cu ochii riziători, care poate că nici nu se gândește la dânsa,

Mort îl vedea în gândul ei pe binefăcătorul ei, mort din vina ei, care nu se gândise, că asupra lui o să se descarce toată mânia stărnită de fapta ei.

N'ajunsesse încă sârmana copilă să înțeleagă, că moartea e scăpare, — mai ales pentru binefăcătorul ei acum singura scăpare. Datori suntem cu toții a stării cu îndelungată răbdare și a deserta până la cea din urmă picătură păharul amar al vieții, dacă e vorba să trecem clipa morții cu vrednicia cuvenită: aceasta era numai ceea ce-l mai ținea în mijlocul unei lumi de oameni, care mereu se sbuciumă spre a-și face unii altora viața nesuferită.

»Moarte curată, — își zicea el adese-ori. — Câtă vreme trăiești, oamenii caută cu nesățiu ceea ce e rău în ființa ta și nu vor să vadă și ceea ce e bun: după ce moartea i-a ajutat să scape de fine, văd numai ceea ce bun a fost și te laudă.»

șeful poliției din Moscva. Atentatul n'a reușit. La femeie s'au găsit arme cu gloanțe veninoase.

Drept de vot femeilor. În provincia baltică Fin'anda s'a dat femeilor dreptul de vot la alegerile pentru dietă. Ele votează acum pentru prima dată. Alegerile sunt liniștite.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 17 Martie 1907

— **E regretabil.** În ziua de 15 Martie a fost mare sărbătoare patriotică în Oradea-mare: s'a inaugurat statuia ridicată lui Szacsvey Imre, care la 1849 a murit spânzurat de Haynau pentru participarea sa activă (fusesse secretar) la detronarea Casei de Habsburg proclamată în Dobrițin. S'a cântat, s'au rostit cuvântări entusiaste, ba deputatul *Halász Lajos* a depus o coroană, rostind următoarea amenințare la adresa Habsburgilor: »O să mai fie odată 14 Aprile!« (aluzie la ziua detronării Habsburgilor în anul 1849).

De față au fost fișpanul și capii tuturor autorităților, durere însă, după cum comunică ziarele maghiare, cei doi vicari ai bisericilor române au crezut de cuviință să asiste și ei la sărbătura kossuthistă. Dacă știrea e adevărată, reprobăm faptul cu atât mai mult, cu cât chiar acum regimul kossuthist ne prepară lovitura de grație, precum de asemeni, chiar acum prelații celor două biserici române se pregătesc a face apel la capul Casei de Habsburg pe care *Halász* a amenințat-o, și fac apel tocmai împotriva hotărârii ce au luat-o în contra noastră kossuthiștii cari prăznuiră Vineri în Oradea.

— **Candidatura dela Lugoș.** Semioficiosul »Budapesti Tudositó« aduce știrea, că românii au de gând să candideze la Lugoș pe dl dr. V. Lucaciu.

De unde va fi scos semioficiosul știrea aceasta?

— **Alegerea dela Szakcsi** s'a terminat ieri, cu balotaj între poporalul *Huszár Károly* și *Henzikfy*, kossuthist, cari au întrunit cel dintâi 685, al doilea 548, iar *Szluha*, kossuthist și el, întrunise 528 voturi.

— **Vorbirea dlui Sucișu**, rostită în dietă, în care a răspuns cu multă vervă acuzațiilor păcătoase ale lui *Lázár Zoárd*, vom publica-o, ca supliment în numărul nostru viitor.

Cu totul alta și mult mai urită era răsbunarea, de care se temea el, și în curând a ajuns s'o simtă și dânsa aceasta.

Frau Lincke abia acum a ajuns să le înțeagă toate, și un simțământ de ușurare a cuprins-o când a aflat, că vorba era, că Lucia să se mărite după un om, pe care nu și-l voia soș, și acum Corbeiu l'a gonit din casa lui pe omul acela.

Borbála însă se învărtia prin bucătărie de era în fiecare clipă să răstoarne tot cei cădea în cale. Un lucru voise și ea să pună odată la cale și nici pe acesta n'a putut să-l scoată la capăt. — Vorba »kutyamáju« mereu îi trecea prin cap.

»Ce să-i faci, dacă nu vrea!? — îi zise Frau Lincke.

»Nu vrea!? — izbucni Borbála. — Ea voiește săraca, dar n'o lasă el fiind-că o ține pentru sine«.

Frau Lincke, femeie trăită în altă lume, nu înțelegea ce vrea să zică Borbála.

Aceasta o dumiri prin gesturi potrivită.

»Cum!? — Ce vrei să zici!? — strigă nemțoaica cuprinsă de indignațiune.

»Ei, — întimpină Borbála, — parcă nu știe tot satul, că nopțile se furizează la dânsul!?

Frau Lincke rămase ca 'nmărmurită. Ii era par'că-i venea să 'nebunească. — Știa toată lumea? — Dar dela cine putea s'o știe? — Ea însă și i-o spusese ungueroaicii, însă în cu totul alt înțeles, în chip de laudă...

»Gemeine unverschämte Frau! — strigă ea ca

— **O mare inundație în America.** Se telegrafează din Pittsburg, că în urma inundațiilor, fabricile de pe țărmul Aleanului și-au sistat activitatea. Au rămas astfel fără ocupație peste o sută mii lucrători. Durere, vor fi între ei și mulți români.

Tot din Pittsburg se anunță că un foc mare a mistuit 15 case mari de locuit, patru prăvălii mari și două fabrici.

— **Nu-i pe cine să asenteze.** Din comitatul Zemplém se scrie că nici anul acesta comisia de asentare n'a prea avut de lucru. În cercul pretorial Ujhely dintre 904 s'au prezentat 314, în Codrogköz dintre 1415 s'au înfățișat 396, iar în Sátorajka dintre 600 au lipsit 400, ș'aceștia cei mai slabi, flăcăii voinici au plecat spre America... Lăudat fie regimul kossuthist!

— **Advocat român în Rodna.** Primit următorul anunț: Am onoare a Vă aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria avocațială în Rodna-veche (Ó-Rodna). Cu toată stima dr. *Octavian Utalea*, avocat.

— **O convorbire a arhiducelui Ferdinand cu împăratul Germaniei.** Moștenitorul tronului habsburgic, după cum anunță »National Zeitung« a petrecut incognito două zile la Berlin și a locuit în Hotelul Bristol.

Arhiducele a fost primit în audiență de împăratul Wilhelm și a avut o întrevorbire lungă și discretă.

— **Descoperirea unui nou Rubens.** Zilele acestea s'a lătit vestea la Londra, că s'ar mai fi descoperit un tablou de Rubens.

Cu privire la aceasta, doctorul Theodor von Frimmel scrie următoarele:

»Pe timpul lui Iosif II, împărat al Austriei, a fost dăruit de colecțiunea imperială, unui institut cultural suedez, un tablou, reprezentân pe Hristos purtându-și crucea pe umeri.

Acest tablou se găsește și azi încă tot acolo. În pinacoteca din Madrid se află de asemenea un Hristos purtându-și crucea, dar nu se poate confunda cu tabloul care e expus acum la Londra și care reprezintă acelaș subiect.

Spre a decide dar de autenticitatea acestui tablou ar trebui să fie pus paralel unul din tablourile autentice, ori cel din Viena, ori cel din Madrid. E probabil însă, că în cazul special al tabloului dela Londra e chestiunea de o copie veche. Aceasta s'ar putea confirma chiar și cu corespondența măiestrului care pomenește, că încă pe timpul său, tablourile lui se copiau cu mai mult sau mai puțin talent.

ieșită din minți, apoi puse mâna pe o cratiță și i-o aruncă 'n cap:

Asta îi mai trebuia Borbálei: într'o clipă au început să sboare cratițe și oale și blide și să țipe amândouă cât le duce gura de s'au adunat la bucătărie toată casa dela rânđaș până la stăpân.

»Ce e aici!? — ce s'a întâmplat? Ce fel de scandal e acesta!? — strigă Corbeiu în nemțește.

»Mă iartă, domnule, — îi răspunse Frau Lincke răsufând din greu, — un om cu inimă de creștin nu poate să nu facă scandal. Mi-ar fi fost vieța mea toată rușine de mine însă-mi și părinții mei s'ar fi cutremurat în mormintele lor, dac'ași fi putut să rămân liniștită în fața acestei femei ordinare și nerușinate, care a dus în sat vorba, că nopțile d'șoara Lucia trece în iatacul Dvoastră... Dar iat-o vine... Mai mult nu pot să vă spun în fața ei«.

»Lasă că spun eu! — strigă Borbála făcând spume la gură. — De ce să-mi fie greu să spun ceea-ce altora nu li-e rușine să facă!?

»Să taci, femeie stăpânită de duhuri necurate! — strigă Corbeiu și, verde la față, o luă pe Lucia și-o duse în casă.

»Ce e? — întrebă ea viu mișcată. — Să nu ți-o mai faci dușmană și pe ea«.

(Va urma).

În istoria picturii e un fapt cunoscut că galeria Rospigliosi nu conține decât copii de acelea, despre cari vorbește Rubens în scrisorile sale: deci e mult mai probabil ca tabloul să nu fie original.

— **Greva lucrătorilor brutari din Viena.** Lucrătorii brutari din Viena s'au pus în grevă. Din această cauză întreagă populațiunea capitalei austriece e amenințată să ducă lipsă de pâine. Comisiunea de aprovizionare în cazuri de grevă a luat dispoziții, de a veni în ajutorul consumatorilor, la caz când greva va dura mai multă vreme. S'a dat ordin brutăriilor militare să facă cât mai multă pâine, pentru ca locuitorii să se poată aproviziona. Pâinea aceasta e împărțită de comună.

— **Inundările dunărei.** Din Oltenița se anunță următoarele: Dunărea este în creștere continuă. Orașul până acum este ferit de ori ce pericol. 6 tăietori de lemne din ostrovul Albina, au fost salvați cu mare greutate de către autoritățile comunale din comuna Chiseteu. 1300 oi, cari fuseră prinse de pe ape într'un mic ostrov, au fost salvate de 6 bărci trimise de agenții societății de navigație. La domeniul regal Mănăstirea sunt mari temeri de inundație. Dela Flămânda se comunică că victimele salvate dela moarte sigură suferă acum din cauza lipsei de hrană. Câțiva copii din cei salvați sunt expuși să piară de toame, din pricina lipsei de hrană.

— **Necrolog.** Înregistrăm că părere de rău următorul anunț funebru: Subsemnații, în numele lor și al număroșilor consăngeni aduc la cunoștință, că mult iubitul și neuitatul soț, tată, socru, moș și cumnat Leontin Pop, jude de tribunal în penziune, membru pe viață al »Asociațiunii« etc. Joi în 14 Martie a. c. la oarele 10³⁰ a m. după lungi suferințe, împărțit fiind cu Sf. Taine, a adormit în domnul, în anul 73-lea al vieții și 38-lea al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele neuitatului defunct, după prohodul, ce se va ținea în 16 Martie a. c. la oarele 3 p. m. se vor transporta de acasă (Arany János u. 5) la Morlaca, unde în 17 Martie se vor așeza în cripta familiară. Odihnească în pace și să-i fie memoria binecuvântată! Cluj, în 14 Martie 1907.

Văd. Catarina Pop născ. Filip soție. Cornelia cu soțul Dr. Emil Pop, medic și copii: Veturia, Valer, Aurora, Stella. Virginia cu soțul Dr. Ambrosiu Chețian, profesor și copii: Emil, Angela, Lucia. Tina cu soțul Nicolae Bogdan, profesor. Valer Pop, locotenent auditor ces. și reg. Romulus Pop, candidat de inginer, fiice, fii, gineri și nepoți. Panteleon Lucuța, căpitan ces. și reg. în penziune cu soția Elena născ. Filip, cumnați.

— **Ministrul de externe român despre asasinarea grecului Costandatos.** Ziarele bucureștene publică următorul comunicat al ministrului de externe Ion Lahovary: »Ni-se comunică din Giurgiu că un comerciant stimat și cunoscut a căzut victima unei crime oribile, în dosul căreia se ascund poate, sub masca politicii și simple interese private. Dl Costandatos, mare industriaș, a fost asasinat de un preiins român din Macedonia. Răspunderea acestei crime, care se repetă dela o vreme încoace, cade în prima linie asupra juraților, cari nu-și fac datoria și cari prin achităriile scandaloase ce au pronunțat în diferite rânduri, au făcut să nască în mintea criminalilor speranța impunității. Se știu bine acei cari anul acesta chiar, au achitat omoritori priși asupra faptului, că sângele nevinovat care a curs ieri la Giurgiu, cade și pe sufletele lor.

»Țara Românească are alte tradițiuni. Poporul nostru blând și civilizat are oroare de violențe și asasinare. Sperăm că conștiința publică se va deștepta și va împedea pe viitor importarea în țara românească a unor moravuri odioase, păstrând astfel intact bunul renume al poporului român, care dacă protestează în contra crimelor săvârșite în Macedonia de bandele grecești, nu trebuie să tolereze ca obiceiurile sălbatice de acolo să prinză rădăcini în Țara Românească, în care se respectă viața omenească și se reprobează cu indignare asasinările, ori cari ar fi pretextele sub care ele s'ar masca».

— **Atentator în opera din Moscva.** Alaltăeri, în opera din Moscva, înaintea începerii producției teatrale, nește detectivi au deținut o fată tină, care se plimba ostentativ pe dinaintea lojei direcțiunii, în care directorul teatrelor era și șeful poliției Reinbolt. La fată s'a aflat un pistol

cu 7 focuri, în care toate gloanțele erau învenitate. Ea a făcut în 1903 atentat în Kiev asupra generalului Novincki, pentru ce a fost judecată la muncă silnică pe viață. A și fost exilată în Siberia de unde însă a fugit.

Șeful de poliție, generalul Reinbolt a pus mai multe întrebări fetei, care între altele a zis, că regretă, că nu l-a observat, mai bine, căci atunci ar fi pășit-o.

— **Patriotismul (?) bulgăresc.** Elementele aventuriere din Sofia cărora nu le convine pacea și ordinea în principat căutau prilej, — cel puțin dincolo, peste fruntarii — la jafuri, incendii și omoruri, bine înțeles toate acestea sub mantaua celui mai bulgăresc patriotism. Petkoff le-a stat în drum acestor elemente.

Iată de ce a fost îndepărtat din cale: iată de ce a fost înarmat asasinul care, săvârșind odioasă crimă a strigat:

»Eu nu sunt nici socialist nici terorist; eu nu sunt nici criminal ordinar, — eu l-am executat pe primul ministru în numele poporului!»

Meetingul dela 3 Martie a sigilat după cum am mai spus soarta lui Petkoff. Atunci s'a preparat oficina rășbunării elementelor turbulente.

Asasinarea lui Petkoff nu va rămânea fără urmări asupra politicii interne și chiar a celei externe a Bulgariei.

Principele Ferdinand care plecase la Paris auzind de asasinarea primului său ministru și-a lăsat baltă toate afacerile particulare și a plecat spre Sofia ca să nu lase țara în anarhie.

De ce sunt capabili bulgarii au arătat ei Europei când au alungat pe prințul care a unit Rumelia cu Bulgaria, care a dat glorie armelor bulgare — și abia a trecut un an după victorioasele bătălii dela Slivnița și Pirat și el a fost aruncat peste frontieră.

Deciziunile ce le va lua acum prințul Ferdinand vor trage greu în cumpăna viitorului Bulgariei.

— **Ospătărie națională în Arad.** Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra anunțului ospătăriei naționale românești din Arad. În strada aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo dl Ignatie Pașca, a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întărnire al tuturor românilor călători. Este și o datoriță a noastră a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin de cât toate, oferă cel mai mare confort, fiind arangiat foarte modern.

— În Arad, strada Forray în palatul contelui Nădasdy, orologierul și juvraul Zinner Vilmos vinde tot felul de oroloage și juvaericeale.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacămuri de argint. Oroloage de buzunar de aur, argint și oțel. Un departament separat se găsește fabricațiuni de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrassy nr. 22.

— În cinci minute își poate face ori cine rum cognac, licor de cel mai gustos. Materiile necesare se pot procura exclusiv în Drogheria orășenească (Ujvárosi drogeria) Oradea-mare (Nagyvárad) Szent László-tér.

Necesarele pentru 1 litră rum 32 fil.
 » 1 « cognac 40 fil.
 » 1 « licor 50 fil.

— **Laptele de castraveți** (ugorkatej) este mijlocul în general recunoscut de cel mai bun pentru îndepărtarea a orice necurățenie de față cum sunt petele de ficat, bureții, mitesser, pipingini, etc. După folosință de 3—4 zile întinerește fața și îi dă culoare vie sănătoasă. Primul depozit de vânzare drogheria »Abbazia« a lui Balassa Cornél Budapest, Andrassy ut 47. Se află în ori care drogherie și în apotecă.

CONVOGATOR.

Locuitorii din cercurile electorale Ighiu și Trascău se convoacă la adunarea populară ce se va ținea Luni la 25 Martie a. c. st. n. în curtea școlii gr. or. din Abrud-sate, la orele 11 a. m. cu următorul

Program :

1. Deschiderea adunării.
2. Discuțiune și proiect de rezoluțiune asupra sufragiului universal, proiectului de lege despre școlile comunale și confesionale și asupra vorbirii ministrului de interne, trimisă comunelor spre afișare.

Abrud-Câmpeni în 11 Martie 1907.

Dr. Laurențiu Pop, dr. George David, Candiu David, Iosif Gomboș, Ioan Simu, Demetriu Goia, Grigorie Sima, Nicolae Onciu, Basiliu Oniciu, Petru Macaveiu, Silviu Lazar, Dr. Vasile Fodor, Petru Popoviciu, A. Danciu, Alex. Furdui, C. Coihșel, Ioan Niedca, Nicolae Oneț, V. Chirtop, Teodor Orlea, Traian Andreica, Iuliu Poruț, Iosif Sabo, Vasile Andreica, Marc Vasile, Emanuil Beșă, Ioan Fodorean, Nicolau Cristea, Nicolae Băeșan, Ioan Anca, Ion Danciu, Al. Lupu, Alex. Jurca, N. David, Georgiu Lupu, Nicolau Jurca, Alexandru Crăznic, Ion Macaveiu, Dumitru Bodea, Nicolae David, Nicolae Ciama, Simion David, Nicolae David, Simion Dandea, Nicolae Macaveiu Lița, Traian Macaveiu, Ion Agârbiceanu, Al. Macaveiu, Ion Popa Vas. Macaveiu, A. Danciu.

BIBLIOGRAFIE.

»Viața românească«, 1907, an. II, Februarie, Nr. 2, are cuprinsul următor:

I. Al. Brătescu-Voinești, Nicușor (schifă). — A. Philippide, Specialistul român. — O. Carp, Într'amurg (versuri). — C. Horgaș, În munții Neamțului (amintiri). — Dr. G. Proca, Un aliment primjios. — A. Stavri, Ciobănașul (versuri). — Stanislas Cihoski, Românii și Evreii din România în New-York. — Gh. din Moldova, Dor de țară, La răscruc (versuri). — C. Stere, Patru zile în Ardeal. — C. Morariu, Viața Românească în Bucovina (N. F. Negruțiu). — I. Russu-Sirianu, Scrisori din Ardeal. — George Ranetti, Cronici bucureștene. — Eugen Lovinescu, Corespondențe literare (Emile Faguet). — Vasile Pârvan, Cronica istorică (Albumuri de istorie culturală). — C. S. Cronica internă (Formarea latifundiilor). — St. Cronica externă. (Alegerile pentru Dumă). — Gramaticus, »Adevărurile d-lui Pușcariu«. — P. Nicanor & Co. Miscellanea.

Recenzii foarte număroase.

Economie.

Arad, 17 Mart. 1907.

Centralele pentru tovărășii.

Acțiunea dlui V. C. Osvadă. Tovărășiile sătești ar fi un mare izvor de bunățate pentru poporul dela sate. Am accentuat mai de multe ori marea lor însemnătate și am îndemnat nu odată ca în direcția aceasta să lucreze cei ce vor într'adevăr binele poporului. Constatăm însă cu regret că ideea, mult mai salutară decât ori ce alta, prinde numai cu greu teren. Pornirea generală este îndreptată și acum către bănci, cari răsar ca ciupercile »întru ajutorarea poporului«. Nu vrem să tăgăduim în mod absolut îndreptățirea mai ales în anumite ținuturi, a fondărilor noi de bănci este însă cert că pornirea aceasta nu mai e sănătoasă și că la majoritatea fondărilor noi, nu mai cumpănesc interese obștești și economice, ci mai de grabă interese de speculă și eexploatare.

Ar fi de datoria delegațiunii băncilor noastre, cari sunt în poziție mai bine decât ori cine a ști, dacă cutare fondare nouă corespunde ori nu vre-unei cerințe economice și încât nu corespunde să împedecă validitatea de interese străine de unicul interes: *acel al poporului* în virtutea căruia se spune că se fac băncile. Presa română, i-ar sta bucuros la dispoziție și ar ști zădărnici astfel de tendințe.

Este curios, dar e așa, nu vedem nici un îndem nici o activitate dela factorii vieții noastre economice, mai explicat: *dela direcțiilor de bănci*, în direcția salutară a tovărășiilor sătești. Care să fie cauza? Poate într'adevăr diletantismul lor în materie economică, lipsa lor de simț pentru chestiuni

economice, ori chiar lipsa de devotament pentru nevoile poporului? Nu-și dau ei seama că toate aceste tovărășii, cari direct țintesc ridicarea stării materiale a poporului, indirect n'ar fi decât sucursale sănătoase, cari ar promova scopurile și ale intereselor băncilor. Un singur bărbat și-a luat osteneala să s'ocupe și de astfel de lucruri mici și bagatele, cum sunt tovărășiile, cari nu fac pentru oameni cu preocupări totdeauna pentru lucrări mari. Este tot fruntașul *Ioan Mihu*, pe care-l vedem adesea îmbulzindu-se acolo, unde nu se culege numai glorie, ci unde este vorba și de munca tăcută, fără sgomot laude și măririi.

Mișcarea aceasta a tovărășiilor există și ea se concentrează în mâinile dlui *V. C. Osvadă*, care a înființat și o foaie în scopul acesta, intitulată »Tovărășia«. Recomandăm preoților și învățătorilor să-și aboneze această foaie, care se dă ca adaus la »Libertatea« și să recurgă la sfatul priceput al dlui *Osvadă*, care le stă bucuros la dispoziție.

În numărul din urmă dl *Osvadă* pledează cu multă insistență pentru înființarea unei ori mai multor centrale pentru tovărășii. Dl *Osvadă* arătând importanța acestor centrale, scrie:

Mai ușor ar putea băncile noastre să facă Centrale pentru tovărășii sâtești. Să se înțeleagă conducătorii băncilor dintr'un comitat, ori dintr'un ținut mai mare ori chiar toate la oaltă, — (ceea ar fi mai greu acum la început) și ori să alcătuiască un așezământ de sine stătător, ca centrală pentru tovărășii, ori să încredințeze pe o bancă să-și aibă o secție anume pentru tovărășii. Sau ar putea ca o singură bancă, să înființeze o secție anume și să lucreze — ca o Centrală — într'un comitat ori în un anumit ținut.

O altă soluție ar fi ca »Asociațiunea« din Sibiu să creeze în sânul ei — pe lângă comitetul central, o secție anume pentru tovărășii — care să îndeplinească lucrările impuse unei Centrale. »Asociațiunii« i ar fi ușor să aibă legăturile trebuincioase cu una ori mai multe bănci, prin care să poată ajuta și mijloci, pentru micile tovărășii — creditele trebuincioase.

Un alt modru de a avea Centrală pentru însoțiri, ar fi, alcătuirea unui așezământ anume pentru acest scop — prin subscrierea de quote (acții) din partea fruntașilor și sătenilor noștri. În însuflețirea ce s'a pornit pentru tovărășii sâtești, credem, că o astfel de încercare, făcută în bună rânduială — ar da roada așteptată.

Am accentuat de multe ori, că este vrednică de toată lauda acțiunea în favorul căreia agităm dl *Osvadă* și în serviciul căreia am dorit să se dedice întreg. Ea numai așa, și poate avea prospecte de reușită: concentrată într'o singură mână și urmată cu stăruință.

Ziarul acesta nu poate primi învinuirea că nu și-ar da seama de importanța acțiunii sale. Solicitându-ne să-i putem acorda recunoaștem, nu ne mulțumește nici pe noi, d'aci nu urmează însă că ar fi lipsă de bunăvoință ori sentiment la mijloc.

O firmă românească în Cluj. Sub firma *Cristea și Radu* s'a deschis în Cluj str. Jokai nr. 11 un elegant atelier de croitorie modernă pentru domni. Tinerii măestri au practizat mai mulți ani în Viena și în alte orașe din străinătate, asemenea și în diverse orașe din Ungaria, lucrând în cele mai elegante ateliere de croitorie ca și croitori de specialitate și câștigându-și o praxă atât de bună și cunoștințe vaste în croitoria modernă încât pot emula cu primele firme de acest soi.

Fiind aceasta *prima firmă românească* de croitorie în Cluj, publicul român va înțelege, ce va să zică aceasta și va sprijini cu căldură pe tinerii măestri, cari dau frumos exemplu acelor indus-

triiși români, cari își cheltuiesc cunoștințele și forțele pe la străini. Noi cei ce deja din fapte cunoaștem pe tinerii măestri numai recomandăm și putem tuturor.

Poșta Administrației.

Vasilie Bradin lui Văsălie. Am primit 4 cor. până la 1 Iulie 1907.

Nicolae Simulescu. Szerdahely. Noi de aici dimineața la 4 oare expedăm ziarul, prin urmare după amăzi trebuie să-l primiți.

Ce este de neînțeles

și mai mult de condamnat decât ca simțindu-se cineva bolnav, să nu facă nimic spre însănătoșirea sa. Lucrul cel mai mic i-se pare greu și începe a pierde curagiul de viață. Aci este stomacul cel mai bun, *Emulsiunea* lui *Scott* preparată din untură de pește medicinală, var și natron, fosfor și care întărește corpul și sistemul nervilor. Părțile constitutive ale *Emulsiunii* lui *Scott* sunt din cele mai bune calități un mijloc de nutriție neîntrecut, care produce curând forță de viață.

Semnul, că *Emulsiunea* lui *Scott* e veritabilă este brețeta: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

EMULZIUNEA lui **SCOTT**,
se află în fie-care apotecă.

Prețul unui flacon original G. 2.50

Darea de seamă și mulțumită publică,

a tinerimei române din Arad.

Voină, ca viața noastră să nu fie zădarnică, să nu fie spre întunec și în depărtarea realizării înaltelor idealuri, căutăm a ține strânsă legătura între noi și între faptele mari ale fruntașilor și povăzitorilor noștri, pentru aceea am venit a manifesta prin modestul act al concertului împreunat cu dans, aranjat la 3 Martie st. n. 1907, debutul nostru moral, iar onoratul public, — care la apelul nostru nepretensiv a grăbit a sprigini prestațiunile și scopul nostru, — a dat dovadă că gata este a aduce și jertfe amăsurat puterilor sale, pentru ridicarea și completarea aceluia altar de lumină, a cărui baze trainice le-a pus marele Arhiepiscop Andreiu Baron de Șaguna.

Satisfacem unei plăcute datorințe, când pe calea aceasta putem înregistra numele acelor, cari, — însuflețiți de ideea nobilă al scopului nostru sfânt, — cu modestul lor obol au contribuit, — prin augmentarea succesului întreprinderii noastre, — la *mărirea fondului gimnazial din Brad*.

I.

Pentru răscumpărarea biletelor de participare au contribuit:

N. Ardelean proprietar (București) 100 cor. Eugen Brote (Moșia Găiceana) 50 cor, Anton Mocsonyi de Foen (Bulci) 30 cor, dr. Nicolau Oncu deputat dietal (Arad) 25 cor, V. Antal protopop (Beiuș) 20 cor, George Pop de Băsești (Cehal-Silvaniei) 20 cor, Vasile Beleş protopop (Arad) 20 cor, dr. Ioan Ciordaș adv. (Beiuș) 20 cor, Demetriu Curta not. (Prezești) 20 cor, N. Deduan econom (Seleuș) 20 cor, dr. Iosif Gall (Lucareț) 20 cor, Ioan Meșianu metropolit (Sibiu) 20 cor, dr. Ioan Mihu adv. (Vinerea) 20 cor, Crăciun Chera proprietar (Tâmand) 15 cor, Elena Roxin (Pecica) 11 cor, Ioan Beleş not. public (Arad) 10 cor, Biserica gr.-or. rom. (Șicula) 10 cor, Vrgil Bontescu universitar (Brünn) 10 cor,

Iuliu Chirilescu not. publ. (Chișineu) 10 cor, dr. Gavril Cosma adv. (Beiuș) 10 cor, Victor Fildan rector (Beiuș) 10 cor, Ioan Georgea protopop (Buteni) 10 cor, Familia Gera (Beiuș) 10 cor, dr. Iancu Meșian adv. (Zărnești) 10 cor, Ioan Micu preot (Capolnaș) 10 cor, George Mladin propr. (Șilindia) 10 cor, Ioan Moldovan compt. (Arad) 10 cor, dr. Valer Morar adv. (Radna) 10 cor, Müller Károly deputat (Arad) 10 cor, »Murășanul« inst. de credit și ec. (Radna) 10 cor, dr. Pavel Opriș director (Brad) 10 cor, Vasile Pap adv. (Arad) 10 cor, dr. Lazar Popoviciu medic (Viena) 10 cor, Victoria Popoviciu (Bichiș) 10 cor, dr. Teodor Stan canonic (Beiuș) 10 cor, dr. Marius Sturza medic (Viena) 10 cor, Iosif Vuculescu proprietar (Șepreus) 10 cor, Vetta Iulean (Curtici) 8 cor, Cristina Petrila (Macea) 8 cor, dr. Teodor Pop medic (G-Vârșand) 8 cor, Aurora Turdeanu (Buteni) 6 cor, Georgiu Varga not. (Socodor) 6 cor, Ioan I. Ciureu (Brașov) 5 cor, Aurica Dirlea (Șilindia) 5 cor, Vasile Dirlea not. (Șilindia) 5 cor, Alex. Chirilă preot (Șilindia) 5 cor, Alex. Tieran comer. (Totvaradia) 5 cor, George Moldovan comer. (Govoșdia) 5 cor, Ignatie Vișoiu preot (Chelmac) 5 cor, Hortensia Mladin (Curtici) 5 cor, Aurica Mladin (Curtici) 5 cor, Gerasim Balint inv. (Șicula) 5 cor, Laurențiu Toader preot (Nădab) 5 cor, Ioan Dronca preot (Șicula) 5 cor, Virginia Ban (Șepreus) 5 cor, Teodor Muntean, comer. (Chelmac) 5 cor, Vasiliu Damian deputat dietal (Brad) cor, Aurelia Milovan (Mândruloc) 5 cor, Constanța Bodea (Buteni) 5 cor, Iuliu Bodea (Buteni) 5 cor, Maria Popovici (Buteni) 5 cor, Alexandru Cosma (Buteni) 5 cor, Paulina Popa (Buteni) 5 cor, Ana Georgia (Buteni) 5 cor, Silviu Filip (Buteni) 5 cor, George Adam prim-compt. (Chișineu) 5 cor, Emilia dr. Trailescu (Chișineu) 5 cor, dr. C. Popoviciu adv. (Beiuș) 5 cor, dr. Ioan Iacob, adv. (Beiuș) 5 cor, dr. Ioan Ursu adv. (Arad) 5 cor, Georgiu Purcariu asesor consist. (Arad) 5 cor, Petru Marșeu preot (St-Miclăuș) 5 cor, Ioan Ardelean notar (Sintea) 5 cor, Atanasie Căpitan preot (Susag) 5 cor, Ilarie Crișan timar (Beiuș) 5 cor, Moise Ghergariu preot (Moroda) 5 cor, Teodor Crișan notar (Seleuș) 5 cor, N. Meșcutia econom (Seleuș) 5 cor, Nicolae Buzna econom (Seleuș) 5 cor, Teodosiu Moșiu, preot (Cuvin) 5 cor, Aurelia Popescu (Maderat) 5 cor, Ioan Bogoeviciu preot (Teregova) 5 cor, Nicolae Marcu funcț. (Arad) 5 cor, Constantin Pavlovits comer. (Păncota) 5 cor, Vidu Ursu propr. (Curtici) 4 cor, Ilie Ursu propr. (Curtici) 4 cor, dr. I. Olariu (Caransebeș) 4 cor, Sigismund Budai notariu (Nădab) 4 cor, dr. Eusebiu Roșca, director (Sibiu) 4 cor, David Dabici not. (Dorog) 4 cor, Ioan Popi (Arad) 4 cor, Traian Suciu prof. (Brad) 4 cor, Eugen Popoviciu compt. (Arad) 4 cor, Rozalia Perva (Buteni) 4 cor, Augustin Boțioc casar (Chișineu) 4 cor, Ioan Selagian notariu (Talpoș) 4 cor, Florica Selagian (Talpoș) 4 cor, Aldiu Ardelean (Beiuș) 4 cor, N. Moroșan (Beiuș) 4 cor, Antoniu Cicariu econ., (Sintea) 4 cor, Nicolau Cristian timar (Beiuș) 4 cor, Alex. Fildan notar (N.-Murăș) 4 cor, Ioan Morariu comerciant (Maderat) 4 cor, dr. Nicolau Șerban deputat (Făgăraș) 4 cor, Silvia (Galșa) 1 cor., A. Terebenț (Galșa) 1 cor., A. Burpropr (Galșa) 1 cor, Ioan Vanc inv (Galșa) 1 cor., G. Pleș inv. (Berzava) 1 cor., T. Cherechean (Galșa) 1 cor., I. Dragomir (Galșa) 1 cor, G. Bătrîn econom (Sintea) 1 cor., Antoniu Biger econom (Sintea) 1 cor., George Biger econom (Sintea) 1 cor., Gavrilă Oros prof. (Beiuș) 1 cor., Ileana Fabian (Beiuș) 1 cor., Maria Bolcaș (Beiuș) 1 cor., Georgică Popluca epitrop (Beiuș) 1 cor., Romul L. Papp inv. (Covășinț) 1 cor., Dim. Olariu inv. (Covășinț) 1 cor., N. Popoviciu inv. (Șiria) 1 cor., Dna Jurca (Ghioroc) 1 cor., C. Putici preot (Cuvin) 1 cor., Aurel Cure agronom (Covășinț) 1 cor., Catița Muntean (Covășinț) 1 cor., Elena Papp (Covășinț) 1 cor., Ersilia Ștefu (Cuvin) 1 cor., I. Olteanu econom (Cuvin) 1 cor., Augustin Jurca comer. (Ghioroc) 1 cor., T. Butariu econom (Ghioroc), 1 cor., L. Bogdanovici (Cuvin) 1 cor., A. Terebenț inv. (Covășinț) 1 cor., I. Bagoi econom (Covășinț) 1 cor., Iosif Caprucean econom (Covășinț) 1 cor., Traian Nicoliu stud. (Covășinț) 1 cor., George Dan econom (Covășinț) 1 cor., Mih. Vorțian econom (Covășinț) 1 cor., Teod. Banciu econom (Covășinț) 1 cor., Corneliu Musca inv. (Beliu) 1 cor., Ales. Popoviciu stud. (Marauș) 1 cor., Vasile Micula propr. (Sintea) 60 fil., Toma Cintina econom (Covășinț) 50 fil., Iosif Milna econom (Curtici) 50 fil., Nic. Mehaș econom (Sin-

tea) 40 fil., I. Ardelean econom (Sintea) 40 fil., Ioan Chirilă econom (Sintea) 40 fil., Simion Ghiușca econom (Sintea) 40 fil., Teodor Ardelean econom (Sintea) 20 fil. și Savu Micula econom (Sintea) 20 fil. La o altă face cu totul: 1280 coroane.

II.

La cassă au suprasolvit:.

Prințul Constantin Brâncoveanu de Basarab (București) 800 cor., Fam. vâd. Eugen Mocsonyi de Foen (Bulei) 100 cor., Dr. Iacob Holăran adv. (Siria) 30 cor., Dr. Aurel Grozda adv. (Buteni) 30 cor., Dr. George Vessa medic (Socodor) 25 cor., Dr. Teodor Burdan adv. (Boroșineu) 20 cor., Dr. Nicolai Ciacian medic (Pecica) 20 cor., Albert Ditrich colonel (Arad) 20 cor., Dumitru Popovici preot (Cermeiu) 20 cor., Mihai Veliciu avocat (Chișineu) 20 cor., Ioan I. Papp episcop (Arad) 16 cor., Vasile Mangra vicar (Oradia) 16 cor., Augustin Hamza arhimandrit (Bodrog) 16 cor., Dr. Ates. Marta adv. (Lipova) 16 cor., N. Florescu (Arad) 12 cor., Dr. Stefan C. Pop. deputat dietal (Arad) 12 cor., G. Körösladányi preot (Nades) 12 cor., Iuliana Popoviciu (Arad) 10 cor., Romul Zarie (Timișoara) 10 cor., Valer Milovan notar (Mândruloc) 10 cor., Dr. Sever Ispravnic adv. (Arad) 10 cor., Sava Raicu secretar (Arad) 10 cor., Iuliu Herbay secretar (Arad) 10 cor., Dr. Petru Oprea adv. (Arad) 10 cor., Dr. Isaia Ardelean adv. (Tinea) 10 cor., Dr. Liviu Ghilezan adv. (Madoș) 10 cor., Silviu Roxin farmacist (Lipova) 10 cor., Petru Ionașiu secr. domeniial (Bulci) 10 cor., Vasile Goldiș deputat dietal (Arad) 10 cor., Efreim Moldovan inv. (Pecica) 10 cor., Dr. Ioan Nemet adv. (Arad) 10 cor., Dr. Cornel Ardelean adv. (Chișineu) 10 cor., Traian Vătan preot (Arad) 10 cor., Dr. George Popoviciu adv. (Chișineu) 8 cor., Dr. Atanasiu Brădean medic (Radna) 8 cor., Stefan Lele 6 cor., Roman R. Ciogariu director seminarial (Arad) 6 cor., Ispravnic (Curtici) 3 cor., Isidor Popescu not. pens. (Nădab) 3 cor., Livia Muscan (Nădab) 3 cor., Emilia Balint (Șicula) 3 cor., Vasiliu Dehelean preot (Ususeu) 3 cor., Constanța Muntean (Buteni) 3 cor., Petru Țurca (Buteni) 3 cor., N. Schmidt inginer (Chișineu) 3 cor., George Ardelean preot (Erdeis) 3 cor., Dionisie Popoviciu (Chișineu) 3 cor., Nic. Mladin (Chișineu) 3 cor., Gisella Papp (Beiuș) 3 cor., Margareta Crețiu (Beiuș) 3 cor., Veturia Mancea (Beiuș) 3 cor., Maria Valter (Beiuș) 3 cor., N. Stolojan (Beiuș) 3 cor., Ioan Răzman econom (Galșa) 3 cor., Vasiliu Boțca cassar (Radna) 3 cor., Catița Béltéki (Cuvin) 3 cor., Cornelia Cure (Covăsint) 3 cor., Sabin Buftea stud. (Covăsint) 3 cor., Demetriu Mihăițiu preot (Sintea) 2 cor. 20 fil., George Dircea inv. pens. (Șilindia) 2 cor., Ioachim Turcu preot (Totvaradia) 2 cor., George Lupuț preot (Șoroșag) 2 cor., Dimitrie Maci preot (Căpruța) 2 cor., Ioan Covaciu preot (Giulița) 2 cor., Grigorie Mladin preot (Curtici) 2 cor., Liviu Ispravnic preot (Curtici) 2 cor., Emilia Miron (Curtici) 2 cor., Nicolae Julan econom (Curtici) 2 cor., Pascu Ursu econom (Curtici) 2 cor., Ales. Giulan econom (Curtici) 2 cor., Aurel Papp preot (Socodor) 2 cor., N. Păcurar not. (Socodor) 2 cor., Aurel Varga preot (Socodor) 2 cor., Emilia Buștea (Socodor) 2 cor., Aureliu Popa inv. (Socodor) 2 cor., Aurelia Ispravnic (Socodor) 2 cor., Emilia D. Ziban (Socodor) 2 cor., Mihai Ardelean jude com. (Socodor) 2 cor., Ioan Muscan econom (Socodor) 2 cor., Dumitru Nădăbac inv. pens. (Socodor) 2 cor., Demetriu Muscan preot (Nădab) 2 cor., Sidonia Nonu (Nădab) 2 cor., Georgiu Crainic preot (Nădab) 2 cor., Dim. Boariu inv. (Nădab) 2 cor., Traian Crainic comerc. (Nădab) 2 cor., Onuțiu Mladin econom (Nădab) 2 cor., Luisa Mugurean (Nădab) 2 cor., G. Popoviciu comerc. (Nădab) 2 cor., Ștefan Leucuța preot (Șimand) 2 cor., Ioan Mladin jude com. (Nădab) 2 cor., Felicia Popovicia (Sintea) 2 cor., Nicola Păsulă inv. (Șicula) 2 cor., Em. Löwy comerc. (Șicula) 2 cor., Aurora Monția (Șicula) 2 cor., Ioan Horga esec. (Șepreus) 2 cor., Traian Suciu not. (Șepreus) 2 cor., Anuța Dabici (Dorgoș) 2 cor., Cornelia Dămăcuș (Lipova) 2 cor., Georgiu Botta preot (Dorgoș) 2 cor., Elisa Ardelean (Deva) 2 cor., Elena Roșiu (Buteni) 2 cor., Ecaterina Țurca (Buteni) 2 cor., Gavril Popluca preot (Chișineu) 2 cor., Euf. Morariu (Chișineu) 2 cor., Georgina Salagian (Talpoș) 2 cor., G. Tabacășu (Beiuș) 2 cor., Ioan Erdélyi farm. (Beiuș) 2 cor., G. Fabian prof. (Beiuș) 2 cor., I. Ciavici cand. de adv. (Beiuș) 2 cor., Veturia Laza (Galșa) 2 cor., Amalia Groșorean (Galșa) 2 cor.,

Tr. Lazarescu funcț. (Radna) 2 cor., Iosif Dabici preot (Capolnaș) 2 cor., G. Micula compt. (Radna) 2 cor., Elisabeta Nișca (Galșa) 2 cor., Ana Nișca (Galșa) 2 cor., I. Neamțu inv., (St.-Miclăuș) 2 cor., I. Ciani cancelist (Sintea) 2 cor., Simion Fălcușian comerc. (Sintea) 2 cor., George Costa inv. (Sintea) 2 cor., dr. Iuliu Nyes medic (Beiuș) 2 cor., Anna Kilner (Beiuș) 2 cor., Constanța Butariu (Seleuș) 2 cor., Iulian Butariu inv. (Seleuș) 2 cor., George Baba econom (Seleuș) 2 cor., Ioan Morariu econom (Seleuș) 2 cor., Teodosiu Moțiu preot (Cuvin) 2 cor., Iulia Monția (Cuvin) 2 cor., Ana Chirilă (Șilindia) 2 cor., Porfiriu Popescu inv. pens. (Covăsint) 2 cor., Ioan Cure preot (Covăsint) 2 cor., Irina Cure (Covăsint) 2 cor., Ioan Tatu comerc. (Macea) 2 cor., Dim. Olariu inv. (Covăsint) 2 cor., A. Popoviciu inv. (Cuvin) 2 cor., G. Monția not. (Cuvin) 2 cor., Milan Orașcov comerc. (Cuvin) 2 cor., V. Iliș inv. (Cuvin) 2 cor., R. Vățian (Ghioroc) 2 cor., Măr. Popescu (Covăsint) 2 cor., L. Păcurariu (Maderat) 2 cor., D. Fica econom (Buteni) 1 cor., 40 fil., Iuliu Faur econom (Buteni) 1 cor. 20 fil., Ioan Centea econom (Buteni) 1 cor. 20 fil., Teodor Borlea econom (Buteni) 1 cor. 20 fil., Flore Funție econom (Buteni) 1 cor. 20 fil., Silvia Comloșian (Șilindia) 1 cor., Sofia Popoviciu (Totvaradia) 1 cor., George Bugariu propr. (Totvaradia) 1 cor., Damaschin Madincea propr. (Totvaradia) 1 cor., Ioan Nod econom (Totvaradia) 1 cor., Solomon Oprea econom (Totvaradia) 1 cor., Aurel Micu inv. (Totvaradia) 1 cor., Iosif Drăgan propr. (Totvaradia) 1 cor., Sofronie Berlea propr. (Totvaradia) 1 cor., Ananie Nicoară econom (Totvaradia) 1 cor., Trandafir Nicoară econom (Totvaradia) 1 cor., Aurel Muntean econom (Totvaradia) 1 cor., Grig. Neicu econom (Totvaradia) 1 cor. Dim. Mariș inv. pens. (Șoroșag) 1 cor., Ananie Crai propr. (Totvaradia) 1 cor., Pauc Beia comerc. (Șoroșag) 1 cor., Vasile Dehelean jud. com. (Totvaradia) 1 cor., G. Suciu econom (Totvaradia) 1 cor., Sim. Neamțiu iur. (Giulița) 1 cor., I. Suciu propr. (Căpruța) 1 cor., Grig. Caba inv. (Conop) 1 cor., Teodor Cosma propr. (Căpruța) 1 cor., Ioan Crișan inv. (Socodor) 1 cor., Silvia Nădăbau (Socodor) 1 cor., Moise Mariș inv. (Socodor) 1 cor., Elena Roitan (Socodor) 1 cor., Mih. Igna coloritor (Socodor) 1 cor., V. Susan propr. (Socodor) 1 cor., Sofie Gungușian (Socodor) 1 cor., Ioan Chirilă propr. (Socodor) 1 cor., Pascu Onița econom (Nădab) 1 cor., Ana Onița (Nădab) 1 cor., Silvia Balint (Sintea) 1 cor., Ida Klein (Șicula) 1 cor., Oct. Monția stud. (Șicula) 1 cor., G. Lazar scrietor (Șepreus) 1 cor., G. Groza (Dorgoș) 1 cor., Iulia Savici (Lipova) 1 cor., Persida Coloja (Buteni) 1 cor., Petru Doncea econom (Buteni) 1 cor., Ioan Coloja econom (Buteni) 1 cor., Ioan Petruțiu not. (Chișineu) 1 cor., Vilma Leu (Talpoș) 1 cor., Tib. Suciu (Galșa) 1 cor., Traian Terebențiu preot N. Nicula 6 cor., dr. Lazar Ghebeleş adv. (Pecica) 5 cor., Demetriu Ferdinand (Arad) 5 cor., dr. Iustin Mărsieș adv. (Arad) 5 cor., Aurel Iancu preot (Zărand) 5 cor., Gustav Dürr comers. (Arad) 5 cor., Elena Morariu (Nădab) 5 cor., Traian Pacu (Arad) 5 cor., Cornel Pop 4 cor., Iudita Secula directoară (Arad) 2 cor., George Iancovici (Arad) 2 cor., Dim. Crișan propr., (Micalaca) 2 cor., Aurel Borza comers. (Arad) 2 cor., Dim. Burdea căpitan (Arad) 2 cor., Fam. Biró (Arad) 2 cor., George Lazarescu econom (Șiria) 1 cor., Elena Gorda 1 cor., și Aurel Morariu comerc. (Maderat) 1 cor., la o altă face cu totul: 1493 coroane.

III.

In prețul biletelor de intrare au încurs la cassă cu totul: 1080 cor.

Intratele fac deci cu totul 3853 coroane; din cari substragându-se spesele aranjării în sumă de 1323 coroane, drept venit curat al concertului tinerimei române din Arad se arată suma de 2530 coroane, care sumă cu ziua de azi s'a expedit la locul competent al destinațiunii sale.

Cu cea mai mare recunoștință aducem mulțumite tuturor, cari cu dragoste românească și indulgență părintească au spriginit concertul nostru, mulțumite aducem pentru suprasolvirile ce s'au făcut la cassă și pentru rescumpărările biletelor de participare.

Nu putem întrelăsa ocaziunea binevenită a nu

ne exprima adânci mulțămitele noastre Mult stimatei Doamne Veturia Triteanu, care, oboșind dela Sibiu la noi, prin prețiosul D-sale concurs a încununat reușita morală a concertului nostru.

Mulțămite aducem domnișoarelor debutante Hortensia Raicu și Veturia Papp, cari cu o rară însuflețire au conlucrat întru reușita întreprinderii noastre.

Mulțumim corului pedagogic-teologic, pentru prestațiunile sale neîntrecute, mulțumim dlui profesor Trifu Lugojan, care cu atâta zel și abnegațiune s'a pus — prin instruirea corului — în serviciul cauzei noastre.

Iar noi, prin faptul reușitei concertului nostru, suntem liniștiți cu conștiința noastră, că am săvârșit un lucru bun.

Arad, 14 Martie st. n. 1907.

Pentru tinerime:

Vas. Arjoca, m. p. funcț. la »Victoria«.

Dr. Romul Veliciu m. p. cand. de avocat.

Redactor responsabil Sever Bocu.

Editor-proprietar George Nichin.

A V I S.

Un candidat de avocat

afă aplicare

în cancelaria avocatului

Dr. Ioan Papp, Brád.

Nimeni să nu joace la nici un fel de loterie până nu cere informațiuni dela

VALUTA BANK

Budapest, Váci-körut 48.

Căutăm agenți în provincă pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Correspondență în limba română.

Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce în privința calității și a cruțării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașițe din celuloid albe și colorate, — și cataloage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregător de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Să nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégszesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélceh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici

din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégszesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e lăudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Să ne ferim de imitațiuni.

Se fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- -- și mai ieftine prețuri la -- --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

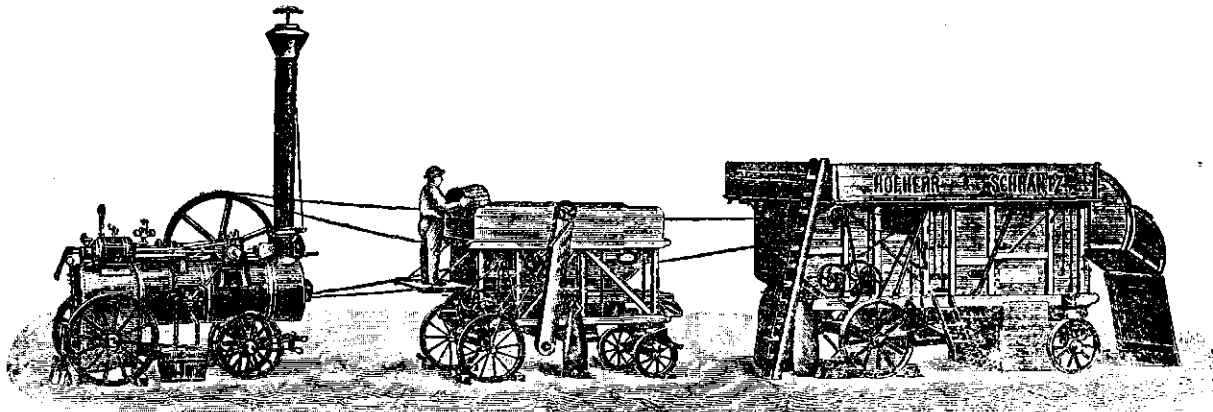
A * R * A * D,
Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOAUĂ!

Telefon Nro. 534.

HOFHERR ÉS SCHRANTZ

Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și legat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

E D U A R D K A R N E R

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru“.

Recomandă
băcănă sa bine asortată
cu tot felul de mărfuri și anume:
● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906.
25 Februarie

ACTIV

106287769	75162769	Reserva metalică Aur	81940032
1286094	31125000	„ Trate Aur	34212500
60516492		Argint și diverse monete	
24633033		Portofoliu Român și Străin	
11999924		*) Impr. contra ef. publice	8946200
14983507		„ „ „ „ în cont curent	21608043
2914292		Fonduri publice	
5768067		Efectele fondului de rezervă	
601590		„ „ „ amortisarea imob. și material	
335093		Imobili	
85099585		Mobilier și Mașini de Imprimerie	
—		Cheltuieli de Administrațiune	
6869515		Depozite libere	
26749527		„ „ & provizoriu	
348044488		Compturi curniți	
		Compturi de valori	

PASIV

12000000	Capital	
21034186	Fond de rezervă	
3105044	Fondul amortisării imobilelor și material	
226385960	Bilete de Bancă în circulațiune	
—	Profituri și pierderi	
419713	Dobânzi și beneficii diverse	
85099585	Depozite de retras	
—	„ „ „ & provizoriu	
—	Compturi curinți	

Scomptul 5% *) Dobânda 5%

1907.
17 Februarie 24 Februarie

116199191	116152532
1187018	1191925
72211745	79190730
30484606	30554243
11999924	11999924
15931524	15931524
3270121	3270121
5882259	5882259
610795	610795
318595	324109
88538323	88094838
60000	756600
4575415	515254
18190273	19721178
369459789	374205932
12000000	12000000
22697129	22697129
3343012	3343012
242366110	246785310
—	—
455215	519143
88538323	88094838
60000	766500
—	—
369459789	374205932

Ladányi Ferenc

AURAR ȘI JUVELIER

Temesvár (Timișoara) Belváros
strada Jenő főherceg II (casa Koch).

Asortiment bogat

**În articli de aur și argint
și bijutării**

în execuția cea mai modernă, cu prețuri moderate.

Atelier special pentru lucrări nouă și reparațiuni, aurituri de unelte bisericesti etc. etc.

Aur, argint și platină veche

se schimbă ori se cumpără cu prețul cel mai mare.

1106/1907 vhtó.

Arverési hirdetés.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 453/a. számú végzése következtében dr. Burdan Tivadar ügyvéd által képviselt Pollacksek-félekönyv kereskedés javára, Petkovics István ellen 101 K. 96 f. s jár. erejéig 1906. évi jan. hó 25-én foganatosított, kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3340 K becsült következő ingóságok, u. m.: szobaberendezési tárgyak irodalmi művek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a borosjenő kir. járásbírósnak 1905. évi V.448/41 számú végzése folytán 35 K tőkekövetelés hátralék Bjenön ados lakásán leendő megtartására

1907. évi Márc. hó 27-ik napjának délután 5 órája

határidőül kitűztük éseahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és, felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bjenő 1907. évi március hó 12-ik napján.

Nagy.

Concurs.

La institutul de credit și economii »Plugarul« societate pe acții în Cacova (Kákova, com. Caraș-Severin) află aplicare

un contabil

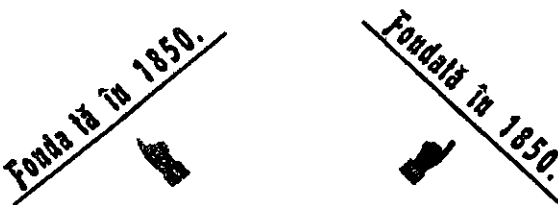
pe lângă un salariu de cor. 1600 și tantiemă statutară. Să recere să fie absolut de școală comercială având și praxa cel puțin 2 de ani, să știe conduce independent comptabilitatea institutului și să poședă limba română, germână și maghiară în scris și vorbire.

Nou alesul este acceptat pe un an provizor, iar după expirarea acestui an va fi definitivat.

Petenții au să-și înainteze rugărilor cu documentele necesare subsemnatei direcțiuni până cel mult 1 Aprilie st. n. a. c.

Cacova, 11 Martie. 1907.

Direcțiunea.

Am onorul a recomanda onnorațiilor economi

**sămânțele mele cele mai
escelente.**

Soiurile veritabile și originale premiate de napi și de fănațe.

Sămânță de Oberndorff, rotundă, galbină; roșie urieșe de Mammuth; de Ecken-dorf, dobițe de masline în formă de butelie, Ideal, trifoiu maghiar visitat de stat și liber de aranca, trifoiu roșu de Stiria.

Amestec de sămânță de iarbă pentru pajiște. Iarbă engleză, mohor, mazăre, pisat-piparcă, sămânță de cânepă.

Atrag atenția economilor și negustorilor asupra prețurilor mele moderate.

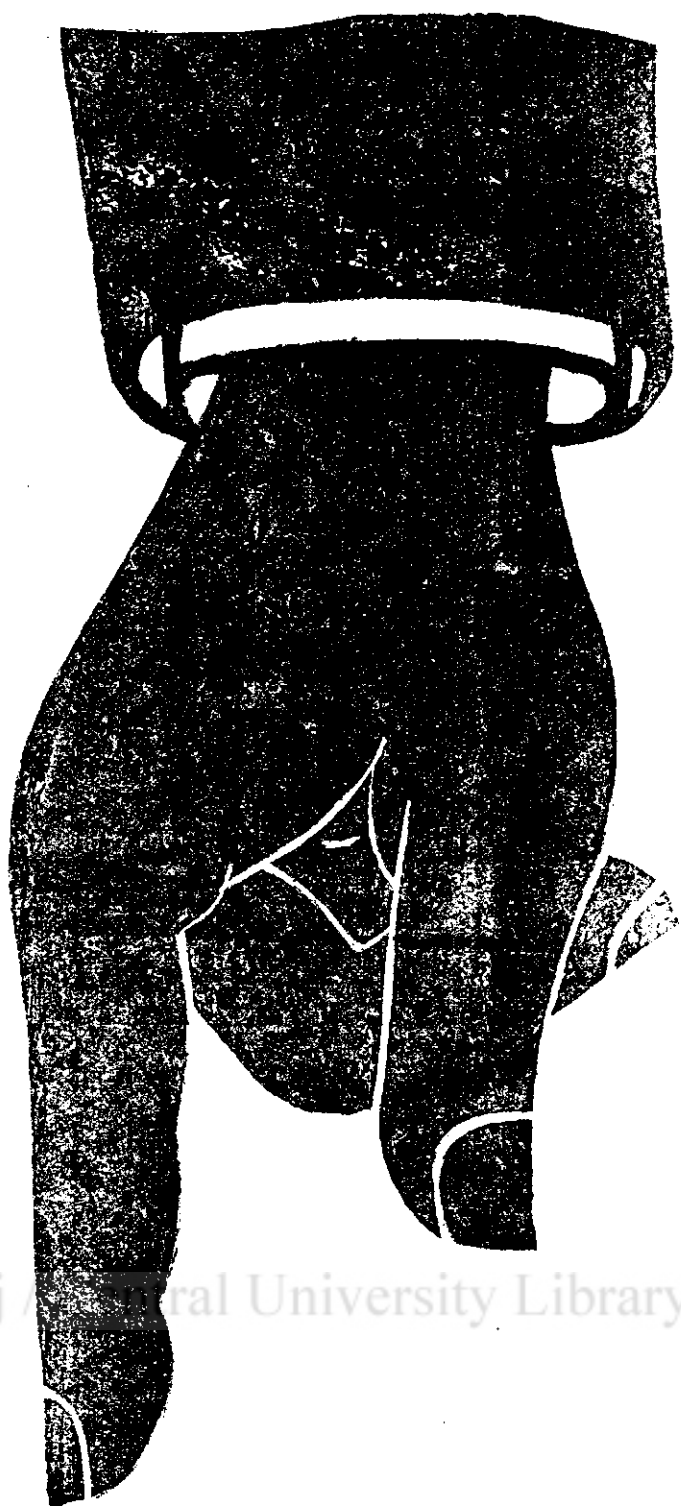
Sămânțele cele mai bune de verdețuri flori și cartofi. Așteptând comanda onoratului public cu cea mai mare promptitudine sunt cu deosebită stimă

Dell'orto Károly

negustor de sămânțe la „Coroana verde“ („Zöld koszoru“)

Nagyvárad, Sz. László-tér.

La dorință trimit preiscurante ilustrate gratuit. Comande din provincia le eșteptuesc prompt și punctual fără spese de împachetare.

BCU Cluj / Cluj National University Library Cluj

Sebesi Ferenc

măsar

Arad, strada Deák Ferenc nr. 2.

primește și îndeplinește tot felul de

lucruri de măsur

în modul cel mai iute și prompt.

Tinăr

orfan din familie inteligentă caută a lua în căsătorie o domnișoară din familie bună prin a cărei onest ajutoriu material s'ar câștiga pe cale privată cualificația pentru cursul administrativ.

Oferte serioase a se trimite sub adresa «Cornel» la administrația „Tribuna” Arad.

Discreție, chestie de onoare.

Cel mai mare galonar de mobile și podobe femelești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalajul original

Recomandată de medici! Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroane duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12

Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish Nevertear”

Tinde siguranță completă în urma întinderii și șinețel extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Dents-americani duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservative feminine „Pessarium oclisivum”, după profesorul Mensinga la ordin medical Prețul dela 3—5 cor.

Adevărate sponghii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai confortabil preservative feminin ca specialitate. Multe mii de decorațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Băul „Diana” legătoare pentru period. Legătoare pentru pânțele buric, sau contra durerilor de stomac. (Serviciu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor.

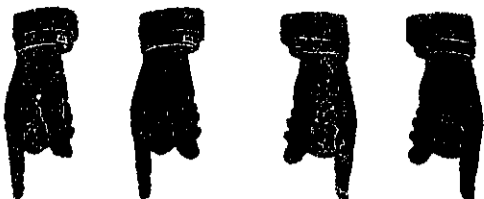
Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaher-czeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anulul acesta capătă 20% rabat.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpedr.

Védjegy.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă dacă întrebuințezi pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroase. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzumul reșesc contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fill. 3 sticle 6 cor. 65 fill. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interno.

CREMA FAY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Ștind că toate alifiile de pân'acum pentru înfrumșetarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestricăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fay e unica nestricăcioasă contra piatrurilor, jubrilților și alte boale de piele.

Crema Fay dealătură ori ce beșicătură, peșugini și ori ce pată.

Crema Fay face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fay nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricăcioasă.

Crema Fay nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fay se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplinește bine pudră.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fay, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fay întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, deșchisă nrul 8, roșie nrul 12 și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la număr. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fill. Săpun de fieră pentru aceasta apă 80 filleri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înaprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei). — Iarna îndeosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr din tuse, respirare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl istoneș pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fill.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție «Coloniale». Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fill.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascușe și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picățuri indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând gingivalele cu ele, du rerile de dinți provenite din ori ce cauză, necetază la moment. O sticlă 70 de fill.

FARMACIA GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poștei, în întreaga țară.

Sa fondat în anul 1868.

BÁLINT JÁNOS următorul lui SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundanț ajustat și ot felul u de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărbitute de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de halne pentru plissé, din loc și provință.

Prețuri moderate, serviciu prompt!

desfacere în mic și mare. — Comandele din provință se execută prompt și repede.

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nestricăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuințându-se atât ziua cât și sara. Delătură totfelul de pete, precum: pistrui, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătură și precuigiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată. SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuința și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumșetare înafectiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate. pentru că delătură încrețiturii și redă o față tină.

Prețuri: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „Floare Lotus, flacon mare” 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mic „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grăntia de pălării pentru doamne:

A „Párisi nőház”, SZEGED, Iskola-ut 13 sz.

Comandele din provincie pe lângă rambursă.

Vanzătorilor prețuri scăzute.

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gîngășă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale adase din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât adano de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care ai ajuns la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeoca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu neamăruntul și după ce va fi esaminată va primi desludirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă țineren în cel mai mare secret. In scrisoare pune marcă de răspuns După încheerea curei, au la esee scrisorile se ard rere expresă se retrimit.

Un astfel de leonitor și curățător e Institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) desluciri asupra vieții sexuale unde l se curță sângele bolnav, nervii ise întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc. vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onanței și ale sifiliului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secesuale femeștii. Pentru femei e sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palóc (dela 1 ore în. a. până la ameză).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 278

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

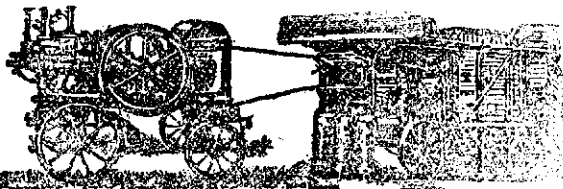
Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor. „ „ „ lemn „ 7 „

Cele mai bune provisiuni de mașini de treierat din lume. Deplină responsabilitate pentru excelența trierare.

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3-5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voeste se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate. Ca să putem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fii băgători de samă la adesa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43

— Cataloge gratuit și franco. —

Cel mai bun și mai ieftin asortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candelă, cruci, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane rusești de tot felul, icoane istorice etc. etc.

În atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Cele mai moderne pălări pretești.

Haine pentru dnii preoți, brăne și camilafce. Pregătesc bine și prompt vestimente pretești, căci am un croitor foarte isteți. La dorință dau detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi servii în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comandă execut momentan în modul cel mai prompt și mai conștientos

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék

strada Duna, casa proprie.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fluiditățile aparținătoare 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potrirea diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

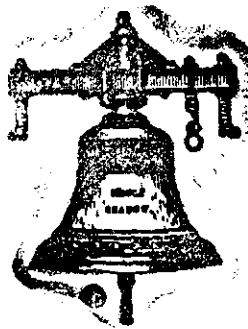
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiast clopot tare și cu sunet adăun — se face o economie de 20-30% a greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să scâlține turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

Nu-ți asudă mai mult
picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După in-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Dacă vei întrebuința distrugător
de bătăture numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătăture.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metodel profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
câte

Farmacistul **Nagy Kálmán Nyiregyháza**

— Expediție promptă prin poștă. —

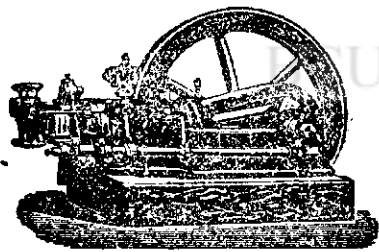
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau de-
sen, tot așa efectuăm și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoare

Pregătim răscolte de cucuruz noauă și după
modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini
pentru economie. — Cele trebuincioase pentru
mori, precum și transmisii și roțile pregă-
tim ieftin și prompt.

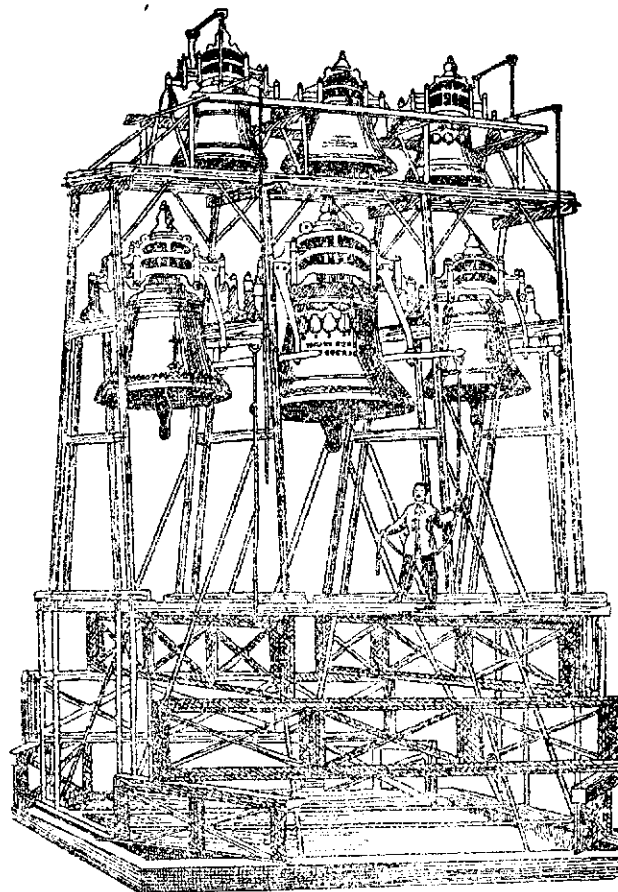
Tot astfel primim transformarea a tot felul de
motoare de gaz, petrolu și benzin.

Pozdech József următor Thury Ferencz

Budapesta,

VI, Lehel-utca Nr. 8.

▲▲▲▲▲▲▲▲
Mare fabrică
de instrumente
muzicale
de suflat,
turnătorie de clo-
pote și metale,
făurărie
și ajustărie
de clopote
cu brevet.

▼▼▼▼▼▼▼▼ Catalog și preliminar de spese trimite franco.

MÁRTONFY VICTOR

* tinicher de zidiri de artă și instalator de apaducte. *

Se recomandă onor. public pentru executarea
ori-cărei lucrări atingătoare de această branșă.

Prețuri moderate

Execuție promptă.

Distins cu premiu la expoziția millenară.

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă: **Mártonfy Victor,**

ARAD, — Localul: *Piața Boroș Béni Nr. 2.*

Locuința; *Strada Sárossy Nr. 2.* (Casa dlui Purcariu).

Câți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și
abea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale
de recunoștință adevărate, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri porvenite din răceală

unicul medicament mântuitor și de dureri atințeri este
Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottul Békés)
in comande de 30 fl., 1 cor. și de 2 cor.
Comande prin poștă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

REMEDUL SÓSBORSZESZ, MEGYERŐKÖNYVEKÉRT IS SZÓRVA

A LEGJOBB SÓSBORSZESZ MINDENÜTT KAPHATÓ.

FÁBIAN LAJOSNÁL GYULÁN VÉDJEGYZETT OZIMKE

FÁBIAN SZANATORIUM SÓSBORSZESZ

Megrendelhető: FÁBIAN LAJOSNÁL GYULÁN

„JÓZSEF FŐHERCEZEG SZANATORIUM EGYESÜLET” JAVÁRA

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui **SCHVEFFER EDE**
ARAD, palatul Minorităților.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust

pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== **Serviciu prompt.** ==

Un talp 8 cr.
O halbă bere de curte 13 cr.

Avis!**Avis!**

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

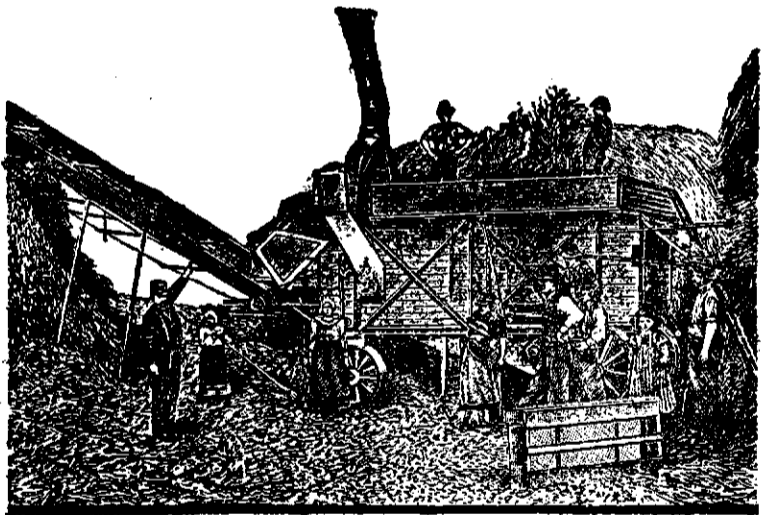
și acea voi ajusta conform tuturor recerințelor moderne. Din ziua aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a primei societăți ungurești pe acțiil așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp 8 cr.
O halbă bere de curte 13 cr.

Harfmann Jakab

fabrică de mașini de economie

UJVERBÁSZ.

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

== Pofțiți și cereți ofert de preți. ==

Concesiune ungurească.

ARAD, PIAȚA BÉLA.

Cercul zoologic alui Kludszky Károly

E încălzit bine renumit în toată lumea E încălzit bine

apărat în contra tempestaților, cu locuriri dicat.

2 reprezentatii mari de deschidere 2

I. reprezentație după amezzi la 4 oare.

II. reprezentație seara la 8 oare.

● 21 lei, 3 tigri, 3 zebre, elefant, 40 cai de dresați. ●

Pășirea călăriților și călărețelor

vestite, a săritorilor buni, a dansatorilor pe funi, cari ve asigură un program variat.

Pășirea lui Dummer August și a claunilor.

Prețurile locurilor: Loge (6 pers.) 6 floreni. Loc numerizat 1 fl.; locul I. 80 cr.; locul II. 60 cr.; locul al III. 50 cr.; loc de stăut 30 cr.

Muzică militară. — — — Muzică militară.

Mă rog de visite numeroase

Kludszky Károly, director.

Duminecă reprezentație familiară!

Să părtinim industria din partiel

Prăvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszárd József în Szeged

Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țitoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se esecută punctual și repede.

Să părtinim industria din patrie!

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificații de prețuri trimite gratis și franco.

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

BÁCS-TOPOLYA

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două
sămănat rânduri.*Fabricație ungurească!*

Poftiți și cereți invitațiuni asupra prețurilor.

NOU MOD DE VINDECARE!

Pentru vindecarea radicală

nervilor, morburilor sexuale, de piele și de sânge, dispoziții de slăbire, impotențăîn urma nenumăratelor succese recomandăm cu căldură
institutul renumit de hydro-elektrotherapie**DR. MITZGER TIVADAR**

Budapest, VI., Teréz-körut 44 (etagiul I).

Institutul, care e ne întrecut în felul său, e aranjat conform celor mai mari succese tehnice și igienice pe baza modului de vindecare epocal „Kataphoresis“. Acest mod de tămăduire vindecă în cel mai scurt timp ori ce boală și asigură cea mai perfectă însănătoșare. În urma rezultatelor grabnice și sigure, solvirea onorariului pentru vindecare se face numai după însănătoșare. — La epistole răspund gratuit. — Săli de așteptare și de consultare separate, separate locuri de intrare și eșire.

Dela 1 Noiembrie Prăvălie de geamantane,
am mutat în piața
ANDRÁSSY Nr. 22. pielărie de artă, șea și curele.LIFERANTUL ARMATEI COMUNE C. R.Recomand în atențiunea binevoitoare a onorabililor m
cumpărători**cercetarea**
prăvăliei mele de geamantane,
pielărie de artă, șea și curelearanjată după modelul celor din capitală conform rece-
rințelor moderne**în Arad, piața Andrásy 22.**Magazin de tot felul de geamantane și pielărie de
artă, hamuri pentru cai de rând și cai de călărit,
instrumente pentru grajduri și pentru îngrijirea
cailor, articole de călărit și sport. Toate cele ne-
cesare la o șea oșterea sau domnească.Comandele se efectuează pe lângă răspundere, prompt
și prețuri ieftine.**Probați să vă convingeți!**Ori ce renovare ce se ține de această branșă se efec-
tuește imediat pe lângă prețuri moderate.Cu stimă: **Bérczi Pál,** — A R A D, —
piața
ANDRÁSSY 22.**„GROOM“****Motoarele noastre cu benzină
și locomobilele noastre trierătoare**
produc minuni.Numai noi dăm garanță de **3 ani.**Dacă vii la Budapesta să privești stabilimentul nos-
tru de mori cu lumină electrică. Motoare sugătoare,
solviri în rate. Prețuri curente trimite gratuit:**Zámborszky és Társai**fabrică brevetată cu motor automat pentru tăiat de lemne b. t.
BUDAPEST, V. Vigszínház-utca Nr. 3.Am onorul a aduce la cunoștința P. T. public, că la dorința unită
din mai multe părți

am deschis

în Arad, piața Libertății și colțul str. Hunyadi
— în casa MÜNZ, etagiul II —**un salon de modă de dame.**Prăvălia mea din Bpesta de acest soi și corespunzătoare cerințelor mo-
derne e o garanță deplină, că dau haine de moda cea mai nouă
și de croitura cea mai bună, ci p. t. public mă va onora cu pre-
țuit-ai încredere.In salonul meu de dame se pregătesc tot felul de haine de damă,
în Arad prin un specialist anume se fac
numai comandele și probele, ear hainele se pregătesc prin lucrătorii mei
de rangul prim în Budapesta.Când notez încă, că prețurile mele sunt cele mai posibil moderate
recomandându-mă atenției p. t. public
Cu distins onor**Kocsis Pál.**

Nu trebuie să comandați din Budapesta.

LIPP DEZSŐintreprindere de tocilarie • **CYÖR** • strada Kazinczy nr. 18.Mare magazin de briciuri englezești de cea mai bună calitate,
briceaguri de Sollingen, foarfece pentru cusut, crosetat,
unghie, croit, păr și barbă. Mașini pentru tunsul părului și
bărbii. Mașini automate de ras cu siguranță etc.Primesc tocilaria și ascuțirea tuturor obiectelor de mai sus pe
lângă prețuri ieftine.**Pentru un nou brici garanță de un an!**

Comandele din provincie se efectuează prompt și la moment.

Canforii și medici au favoruri.

An sosit becurile sistemul cel nou!*Cea mai nouă iluminare!***Becuri sistem „Auer“** putere raselor de 100
lumini pe oră 3 fleri.**ARGINTURI DE ALPACCA.****Obiecte de ornare**

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrásy 4prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
intreprindere de sticlărie (Hotelul „Pannónia“).

Oltoii de vii de vândut.

Am onorul a aduce, la cunoștința D-lor proprietari de vii, că până se mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voiu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

Verita- **ARDEIU** dulce **BOKOR**
bilul a lui

— e cel mai bun în lume —

precum

tot felul de calități spre scopuri industriale și comerciale liferează

Bokor János, Szeged

proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

Fabrici de mașinării și plăci pentru
ciur; ed ficare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40—48.

Recomandă *locomobilele sale originale cu vapor Marshall*, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratică mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

Ciur de ales
sămânță cu
brevetă a lui
Graepel

care s'a probat
cu cel mai
mare succes,

și din care
s'a spedit până acum circa **8000** bucăți.

Acest ciur îl trimit pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimit gratis și franco.

Mutare de magazin de bere.

Magazia principală a fabricii de
bere de Kőbánya, Poporalăi și Ti-
mișioară

am mutat-o

— din strada Halász nr. 1 —

în piața Boros Béni nr. 5

vis-à-vis de moara de vapor Széchenyi,
ce aduce la cunoștința onoraților mei
cumpărători și marelui public.

Cu stimă:

Reusz Sándor.

Telefon pentru oraș și comitat nr. 141.

În atențiunea comunelor bisericesti!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare,
în ori ce stil, edificii, decorări externe și interne, statue de
biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare,
morminte frumoase de piatră sau cement dela 50 cor. în
sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme,
couvexe și embleme din aur și argint. Efectuirea monogramelor,
emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și
artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după plan-
urile și desemnurile cele mai noi. Clichée de metal și lemn.
Modele necesare pentru forme. Sigile și peceti din oțel și aramă
roșie. Inscipții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele
de aramă roșie și umplute, precum și alte gravuri în sticle, os
de elefant, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic.

Serviciu conștiințios și prețuri ieftine!

Un băiat care știe vorbi românește se primește de învățcel.

Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. vind cu prețurile originale de fabrică.

Vederea cea puternică

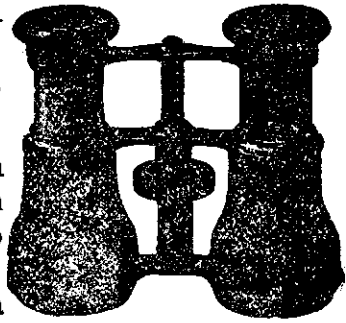
se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștientoasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

Hahn és Löbl

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuează precis și prompt.

Cataloge de gramofon gratis și franco.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

INTEMEIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pentru comitat și oraș nr. 498.

Szubotha

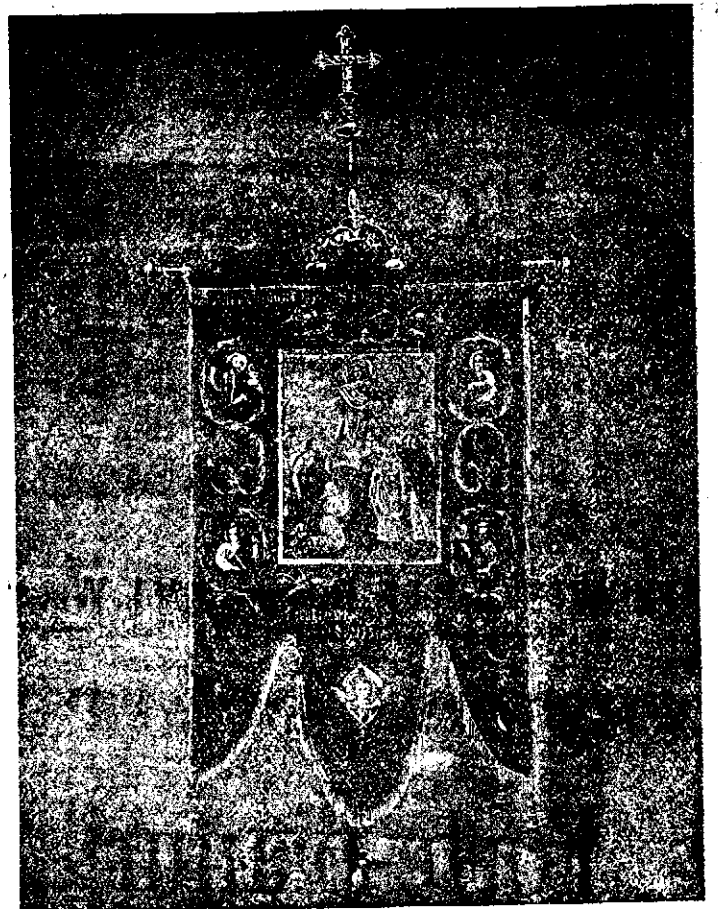
Sándor

pregătitor de odăjdii și adju-turi bisericești

croitorul
teolog epis-
copedi din
Cenaad, lifer-
rantul Excel.
Sale episcop
Dessewffy
din Cenaad.

TIMIȘOARA-
GETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimii sate și a aceloră, cari voesc se cumpere pentru bisericii capete, sau societății de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci statue sau altfel de ajustări bisericești

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericești.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bucuros cu catalog bogat ilustrat.

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT ȘI CAFENEA. — În centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări franceze și ungurești.

Comandele pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomedate pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea.
SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de șampanie din țară și străinătate.

Sprijinul on. public îl cere cu toată stima

Nagy Eajos, hotelier.

Serviciu escelent!

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
în fața oaselor de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

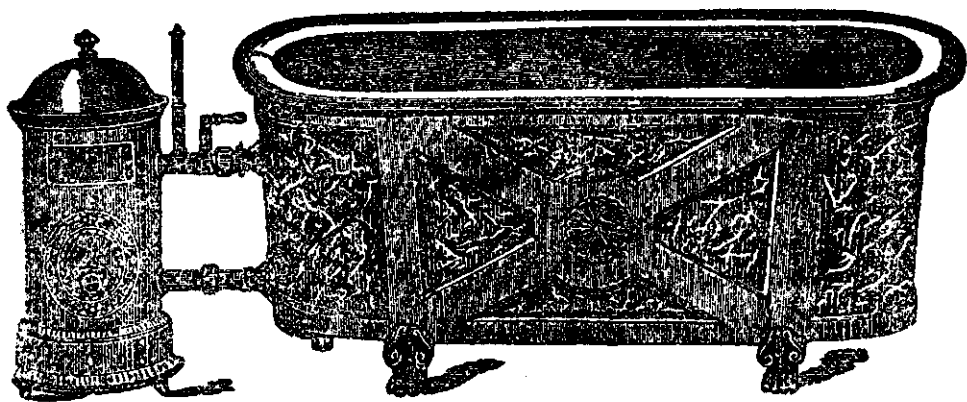
Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de apă, vaduri, podimentare de teras, prevederea pe din jos a păreților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

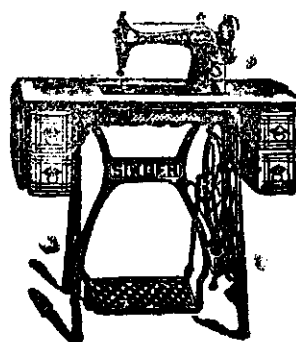
Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.
La dorință servesc bucuros cu planuri și plinimare de spese.

Vană de scădat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur- împrejur dela 50 cor. în sus

asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apeducte, de ciosete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr
Preț-urent gratuit și franco.

30 fl. Mașini de cusut.

Pe lângă responsabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăa numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55
și filiala din strada Ezziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea viitoare iau răspundere
Catalog gratuit și franco.

UNSOARE DE PORC.

	C.m.
Unsoare de porc proaspătă de I-a calitate, acasă pregătit	1'48
Slănină proaspătă, bună pentru unsoare, nesărata, cu soric fără cap și pânțe	1'36
" nesărata, pentru unsoare, fără soric	1'40
" sărată, albă, grasă, fără cap și pânțe	1'36
" de jumătate grasă, fără cap și pânțe	1'36
Slănină afumată, grasă, fără cap și pânțe	1'48
" pentru pâne în fâlii de 50 cm. lung și 15 cm. lat	1'48
Slănină, papricaș de dobricin, în fâlii subțire	1'60
" cu aiu	2'—
Cârnaț afumat din carna de porc, se poate mânca așa, în bucăți lungi	1'84
" " " " " " pentru fiert	1'84
" " " " " " cu păreche	1'92
Șuncă afumată, fâlii și coastă fără slănină, uscată	1'60
Salamă de I-a calitate, produs unguresc.	
Crinolin	1'80
Caș de șuncă, cârnaț vânătoresc etc.	1'80
Cârnaței cu hirean, părechi mici 10 fil., la 50 părechia	08
" mari 20 " " 50 "	16
Saifalade " bucată " 8 " " 50 "	08

Liferează: **Balczár Lajos** prăvălie de export Nyiregyháza. — Telegram-adr.: — Balczár bentes Nyiregyh. —
Correspondență cât se poate în limba maghiară, sau nemțescă.

Forte-pianuri

și

pianine

vestite în toată lumea,

mechanică engleză, se capătă cu cele mai moderate prețuri recunoscută de cea mai bună măstru-plan din Viena la firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.

în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia ungurească de muzică“, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală și provincă numai prin cei mai esperți și desteri măestrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și americane.

— Prospective gratis și franco. —

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici

la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe baza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor. Afară de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dttto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

In magazin se află mare asortiment de gamophone și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

